

Yeisu wasana namwanamwana Malika ana lelelele

Walo bagubagunana

Malika, esana yaboyoi siba Yoni Malika, iya Banabasi nubaina (Kolose 4:10) na wasana imiyamiya saugana iya mekanakavao Paulo yo Banabasi paisowa tupwali siginaulili (Apositolo ali paisowa 12:25, 13:5 yo 13, 15:3-39, 2 Timoti 4:11). Ekalesiya kalona mena tolelelele bagubagunali tupwali siba yakato kani Yoni Malika ilau Loma mekanakava Pita simiyamiya (1 Pita 5:13). Mwa siba Malika Yeisu ana paisowa yo ana yakayakatai wasana ikalaiya Pita koina kabo buki bwaite ilele. Kabo kana koleya besiele Malika Yeisu wasana ilele Loma tomoliyao tomeliwo kaiweli.

Nuwatu lalakili Malika ana buki koina bwaite besiele. Yeisu iya Tokaiwe, ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili, tomo iwoisili, yaluyaluwa biki itao-yawatagilagili yo tomo ilivasili ali naenaena koina.

Yoni Toyababitaizo ana katububu Yeisu ana laoma kaiwena besiele palopita Aiseya ana walo-masala

(Madiu 3:1-12 yo Luka 3:1-18 yo Yoni 1:19-28)

¹ Bwaite wasa namwanamwana Yeisu Keliso Yaubada Natuna wasana ana kaba tubu.

² Baguna palopita Aiseya ilelelele Yaubada ana walo iwalo-masalagili iwaloba, “Bwaite

yagu tosagenawasa yayawasa ibagunawa na kaiwem kamwasa isepa.” ³ Yo dedeine dekawa ule bwagabwaga mena tomo yabo kainana lalakina koina iyogayoga iwaloba, “Wakatububu Guyau ana laoma kaiwena. Ana kamwasa kwasepa yo kwayadudulai.” ⁴ Mwa koina Yoni Toyababitaizo ilaoma dedeine dekawa ule bwagabwaga mena iguguye tomo kolili iba, “Mumugamiu naenaeli kolili kwanuwabui na yayababitaizomiu na Yaubada ami pwanoli inuwatu-pwaikili.” ⁵ Tomo meuloili dedei Yudiya yo yanuwa Yelusalema koina silaoma na tem Yoni ana guguye sibenalan. Mumugali naenaeli siwalo-masalagili na sibabitaizo waila Yolidan koina. ⁶ Yoni kana kwama ebaebai kameli wiyana yo kana wakisowa bulumakau kwapina. Yo ana kaba kekan mwalimwali yo kamwakamwa. ⁷ Yoni iguguye iba, “Iya muli mena ilalaoma ilalaki-gabaegau nige ilolonamwayagau kaena mena yapwalou yo kaekaena kana suma yalivasi. ⁸ Yau waila mena yayababitaizomiu na iya kani Yaluyaluwa Tabuna koina iyababitaizomiu.”

Yeisu ana babitaizo

(Madiu 3:13—4:11 yo Luka 3:21-22 yo 4:1-13)

⁹ Sauganane koina Yeisu yanuwa Nasaleta ilogabaen, bwaine dedei Galili, na ilaoma yo Yoni Yeisu iyababitaizo waila Yolidan koina. ¹⁰ Yo Yeisu waila mena igayosaema yo igitesae bulibuli mena igitai bulibuli itasoke na Yaluyaluwa Tabuna kana gite besiele bunetutu ilobima koina. ¹¹ Yo kaina yabo ilobimaya bulibuli mena iba, “Kowa Natugu

yamulolo lalakina koliwo yo kaiwem yayaliyaya lalakina.”

Seitani Yeisu iwoyai

¹² Kabo Yaubada Yaluyaluwana Yeisu iyawasa ilau dedei ule bwagabwaga leleyanna yo wedowedolina koina. ¹³ Kaliyate poti (40) kaloli mena Seitani Yeisu iwoyawoyai. Dedeinane koina ebaebai sokasokaliyao simiyamiya na aneloseyao silaoma yo Yeisu sisagui.

Togomana yoli esopali Yeisu iyoganli (Madiu 4:12-22 yo Luka 4:14-15 yo 5:1-11)

¹⁴ Na Yoni ana lusae deli mulina mena Yeisu ilau Galili dedeina mena yo wasa namwanamwana Yaubada kaiwena iguguyeyan, iba, ¹⁵ “Sauga ilaomako na Yaubada ana kaba lolina iyaele salimiu mena. Ami paisowa naenaeli kolili kwanuwabui na wasa namwanamwana kwameliyan.” ¹⁶ Sauganane Yeisu Kalita Galili busu galagalana mena iyonayona togomanao yoli labui mekanakava igitaili, Saimoni yo kanakava Anidulu, ali yagida sigalagalayan kalita mena. ¹⁷ Yo Yeisu iyoganlima, iba, “Kwalaoma kwamuliya koliyau na yayakataimiu na komiu kwaemala tomo kali togomanao.” ¹⁸ Kabo ali yagida silogabaegili yo Yeisu simuliya. ¹⁹ Yo tabe iyonalau yoi tupwana kabo Yemesa te Yoni igitaili, siya Sebedi natunao, waga mena ali yagida sisaisaili. ²⁰ Kabo sauganane koina iyoganlima, na tamali me ana topaisowao silogabaegili waga mena na Yeisu simuliya.

*Yeisu yaluyaluwa biki itao-yawatagilagili kabo
tomo ana kaiwe sigitai
(Luka 4:31-37)*

²¹ Yeisu me ana bodao silaoma yanuwa Kapeneomi koina Sabati koina kabo Yeisu ilusae nume tapwalolo mena yo ana yakayakatai iyatubu. ²² Tomo meuloili kateli sipitali ana yakayakatai kaiwena na siba, “Yakayakatai bwaite idudulai yo kaikaiwena na nige besiele loina kana toyakayakatai ali yakayakatai.” ²³ Na nume tapwalolone kalona mena tomo yabo imiyamiya iya yaluyaluwa biki ilusae koina kabo tomone Yeisu koina iyoga iba, ²⁴ “Yeisu, game Nasaleta, tawae kaiwena kulaoma kolimai? Gubesi, yakato kusiba-yanaemai? Yakataiwo, kowa Tabutabum Yaubada koina kulaoma.” ²⁵ Na Yeisu iyokoiyan iba, “Kumwanou na kuyawatagilima tomone koina.” ²⁶ Kabo yaluyaluwa bikine tomone inukui me ana kaiwe yo iyawatagili me ana wui tomone ilogabaen. ²⁷ Tomo meuloili kateli sipitali yo siba, “Tawae bwaite? Bwaite yakayakatai waluwaluna, tomone ana loina mena yaluyaluwa biki iloinayagili na siobigai.” ²⁸ Kabo Yeisu wasana siyadabalala dedei Galili meuloina koina.

*Yeisu tokasiebawo iwoisili
(Madiu 8:14-17 yo Luka 4:38-41)*

²⁹ Saugana sikaisuluma nume tapwalolo mena Yeisu me ana tobenaliyao mekalikavao Yemesa te Yoni silodudulai silau Saimoni yo Anidulu ali nume mena. ³⁰ Saimoni bwasiyana ikenokeno yona iwedowedoli me ana kasiebwa,

kabo Yeisu nuwana mena sipei tokasiebwane kaiwena. ³¹ Yeisu ilusae koina yo nimana mena ikabilau ikeleyatolo yo ana kasiebwa imwawasi kabo sinene itolo yo ilau na kali ipaisowai. ³² Dabwelo isuguko kabo tomo ali tokasiebwa yo tabe siya yaluyaluwa biki kolili sikalailima Yeisu koina. ³³ Na siya yanuwane tomonliyao meuloili silogogoma numene manna mena sitotolo sigitagitai Yeisu ana paisowa. ³⁴ Yeisu tokasiebwa sibaibaiwa kali kasiebwa uloili uloili iwoisili. Tabe yaluyaluwa biki sibaibaiwa itao-yawatagilagili. Nige itatalam siedeedede kaiwena sikatai yaiya iya.

*Kawanoi mulina mena nuwatu ilaoma koina kabo ilau itakikili
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Malala boniboniyaina Yeisu itolo numene ilogabaen ilau kwabu mena ibomamo imiyamiya na ikawakawanoi Yaubada koina. ³⁶ Saimoni mekanakavao nume mena sikaisulu silau Yeisu siloyaloyai. ³⁷ Kabo silobai siwalolau koina siba, “Tomo meuloili siloyaloyaiwo.” ³⁸ Yeisu iwaloba, “Talau yanuwa tupwaliyao kolili na tem tabe yaguguye bwaine koina. Kaiwena mwa yalaoma yanuwa yaulina mena.” ³⁹ Kabo Galili dedeina meuloina itakikilan ali nume tapwalolo kolili iguguye yo yaluyaluwa biki tomo kolili simiyamiya itao-yawatagilagili.

*Yeisu tolepelo yabo iwoisi
(Madiu 8:1-4 yo Luka 5:12-16)*

⁴⁰ Kabo tolepelo yabo ilaoma Yeisu koina tutulina italusakonayan yo ikawanoi iba, “Tem am nuwatu besiele, ukwabi-namwanamwaiyau.”

⁴¹ Yeisu tomone ikatekamkamna-yani yo nimana iyagayan ikabitonan yo iba, “Yagu nuwatu besiele, kunamwanamwa.” ⁴² Kabo tomone ana lepelo imwawasi yo inamwanamwa. ⁴³ Na Yeisu tomone iyawasa ilau yo iwalokausi iba, ⁴⁴ “Tabu yaiya yabo koina kuwawalo-masalagau na kududulaimo kulau topwaoli koina kuyakenayagiwo. Imwawasi am pwaoli ukwalai besiele kala lolina Mosese koina ilaoma na ugabu. Am paisowane koina kani tomo sikataiwo yakato kunamwanamwako.” ⁴⁵ Na tolepelone Yeisu ana walo nige imumuliya. Iyawatagili ilau tomo kolili yo tawae Yeisu ipaisowai koina ali wasa iwolegili. Mwa koina Yeisu nige sowasowana ilomayale yanuwane kolili na ilau paepaeli bwagabwaga mena imiyamiya. Na iyamo tomo dedei meuloili kolili silau koina.

2

Yeisu tobelu yabo iwoisi (Madiu 9:1-8 yo Luka 5:17-26)

¹ Kaliyate tupwaliyao simwawasi kabo Yeisu ipileyoi Kapeneomi. Tomo meuloili wasana sibenalan yakato ipileyoimako. ² Mwa boda lalakinana ana nume kalona siloyapowon nige kaba miya yabo. Tabe besiele ganamuli mena. Kabo Yeisu iguguye meuloili kolili. ³ Tomo tupwaliyao silaoma tobelu yabo sikewai-yama, kana tokayale yoli esopali. ⁴ Sitonan yakato tem tobelune siluseyan Yeisu koina na nige sowasowali kaiwena boda ilalakisosi. Mwa sikewai simwalisae nume pwatana mena kabo katoi sisokegwaligwali gula siginauli na tobelune me ana

kaba keno siyalawe-lobiyen Yeisu manna mena sipei. ⁵ Yeisu tomone ali meli igitai kabo tobelune koina iwaloba, “Natugu, am naenaena meuloili yanuwatu-pwaikili.”

⁶ Na tupwali loina kana toyakayakatai Yeisu salina mena simiyamiya ana walo sibenalan na sibomamo kateli mena sinuwanuwa bwaite besiele, ⁷ “Tomone ana walo nige inanamwanamwa. Iya nuwanuwana itonatonan tem esana ikeleisinan Yaubada mekanakava. Kaiwena nige yabo yaiya sowasowana tomo ali pwanoli inuwatu-pwaikili, Yaubadamo sowasowana.” ⁸ Na Yeisu ali nuwatu ikatailiko mwa iwalo kolili iba, “Tabu nuwatune naenaeli katemi mena kwanuwanuwa. ⁹ Imalamalae tem tobelune koina yawaloba, ‘Am naenaena meuloili yanuwatu-pwaikili’ kaiwena bwaimwa nige mwalimwaline koliyau tem nige itotolo. Na iyamo tem yawalo koina, ‘Kutolo am kaba keno ukwalai yo kulau’ na nige itotolo kani yamwalimwaline lalakina. ¹⁰ Nuwanuwagu wakatai Tomo Natuna me ana loina yanuwa yaulina mena sowasowana tomo ali pwanoli inuwatu-pwaikili.” Mwa Yeisu iwalo tobelune koina, ¹¹ iba, “Yau bwaitete yawalo koliwo, kutolo yo am kaba keno ukwalai yo kulau am yanuwa mena.” ¹² Kabo itolo, ana kaba keno ikalai na boda manli mena ikaisulu. Boda meuloili kateli sipitali na Yaubada sitobalan siwaloba, “Yawasosi, nige sauga yabo ginauli bwaite besiele tagigitai.”

Yeisu Libai iyogan
(Madiu 9:9-13 yo Luka 5:27-32)

13 Yeisu iyawatagiliyoi ilobi Galili dekawana mena imiyamiya. Kabo boda lalakina silogogoma mwa iyakayakatai kolili. 14 Ana yakayakatai imwawasi kabo ilalau yo takesi totano yabo igitai ana kaba paisowa mena imiyasio imiyamiya. Tomone esana Libai na tamana Alipio. Kabo Yeisu iwalolau koina iba, “Libai, kulaoma kumuliya kolyau.” Kabo Libai itolo yo Yeisu imuliya. 15 Yeisu me ana tobenaliyao silau Libai ana nume mena yo bwaine koina sikekan mekalikavao takesi kana totanoyao yo tonaenaeli. Ali boda ilalaki kaiwena sibaibaiwa Yeisu simulimuliya. 16 Na tupwali lolina kana toyakayakatai, siya Palisiyao yawasosi, Yeisu sigitai, tonaenaeli yo takesi totano mekanakavao sikekan toyawa. Siwalo ana tobenaliyao kolili, siba, “Tawae kaiwena takesi totano yo tonaenaeli mekanakavao sikekan toyawa?” 17 Yeisu walo bwaite ibenalan yo iwalo kolili iba, “Tokasiebwa nuwanuwali towoiwoisi, namwanamwali nige nuwanuwali. Na yau yalaoma yanuwa yaulina mena nige todudulai kaiweli. Yalaoma tonaenaeli sabi yoganli na simuliya kolyau.”

Yeisu anayakayakataiyo Yudiya mumugali nige sitotoyatoyawa

(Madiu 9:14-17 yo Luka 5:33-39)

18 Na Yoni ana tobenaliyao yo tabe Palisiyao meuloili guliyam sikalakisiyeyan bwaimwa kekan silopei kaliyate isa besiele Yudiya mumugali. Tomo tupwaliyao silaoma Yeisu koina siwaloba, “Ugitai, Yoni ana tobenaliyao yo tabe Palisiyao ali tobenaliyao guliyam sikalakisiyeyan.

Na am tobenaliyao nige sigiginauli besiele.”
¹⁹ Kabo Yeisu kainali iyamaisa walo kobwaibwaili mena iba, “Nige sowasowana kasole kana tomanmanbubu guliyam sikalaksiyeyan tem kasole tauna mekalikava simiyamiya. Kaiwena saugana kasole tauna mekalikava meuloili sikekan yo siyaliyaya. ²⁰ Na sauga ilalaoma kasole tauna kani sikele-gabaen kolili,* kabo kaliyatenane koina kani guliyam sikalaksiyeyan nuwanae kaiwena. ²¹ Yo tabe nige sowasowana tomo yabo kaleko waluwaluna tupwatupwana kwama beyabeyana koina ibwalui. Tem iginauli besiele, kaleko waluwaluna kani itabelulun kaleko beyabeyana koina na itaigali lalakina. ²² Tabe, nige sowasowana tomo yabo wain waluwaluna isuwai kwapi kaba suwe beyabeyali kolili. Tem iginauli besiele, kani wain waluwaluna isese isae na koina wain kwapi kaba suwene iyuigali yo wainne yo kwapi kaba suwene labuine sisibayanaeli. Bwaite nigele. Wain waluwaluna isuwai kwapi kaba suwe waluwaluli kolili.”

*Yeisu iya Sabati kana Guyau
 (Madiu 12:1-8 yo Luka 6:1-5)*

²³ Sabati yabo koina Yeisu me ana tobenaliyao silalau yo tano yabo koina siyawatagili kabo tobenaliyao witi kanna sikibwa na silolokekakekan.
²⁴ Palisiyao tobenaliyao sigitaili kabo siwalolau Yeisu koina siba, “Ugitai, am tobenaliyao ala Sabati kana lolina silikwai.” ²⁵⁻²⁶ Kabo Yeisu kainali iyamaisa, iwaloba, “Tomala Deibida

* **2:20:** Yeisu kana kabikalatan kaiwena iwalowalo.

eedeedena nige kwanunuwatu-kalatan saugana me ana eliyamwao siguliyam yo nuwanuwali kan tem sikan. Yo sauganane Ebayada topwaoli lalakinana ana sauga mena, Deibida ilau ilusae Yaubada ana Nume Tabu mena, yo beledi yakayakasisina ikalai ikan. Yo tabe Deibida tupwana iwolena ana eliyamwao kolili. Na wagitai. Buki Tabu nige Deibida ikakawa-naenae-yani loinane ana likwaina kaiwena. ²⁷ Yaubada Sabati iyamayale tomo kaiweli, na nige iyamayaleli Sabati kaiwena. ²⁸ Na Tomo Natuna iya ginauli meuloina kana Guyau yo tabe besiele Sabati kana Guyau.”

3

Gamwapakiki Sabati kana loina kaiwena ilaulau

(Madiu 12:9-14 yo Luka 6:6-11)

¹ Sauga yabo koina Yeisu ilusae nume tapwalolo mena kabo bwaine koina tomo yabo nima belubeluna ilobai. ² Tomo tupwaliyao nuwanuwali Yeisu kaba yakewaina yaina yabo silobai na tem Yeisu siyakewai mwa koina sigitegite-namwanamwai tem tomone iwoisi Sabati mena. ³ Yo Yeisu iwalolau tomone koina iwaloba, “Kutolo kusaema, tomo meuloili manli mena.” ⁴ Yo Yeisu ineli kana toyakewaone kolili, iwaloba, “Toisabo paisowa ilonamwayagila Sabati koina, namwanamwa tapaisowai o naenaena tapaisowai? Tomo yawasina talebo o taunuyamate?” Na iyamo nige kainali. ⁵ Kabo Yeisu me ana munamunai igitekeikeile kolili igitaili kateli sikololo. Ali yauyaule kaiwena me ana nuwapolowe kabo iwalolau tomone

koina iba, “Nimam kutu.” Kabo nimana itu yo inamwanamwa. ⁶ Mwa koina Palisiyao me ali mwalimwaline yo tabe me ali munamunai siyawatagili yo Elodi ana bodao mekalikavao siloiloina gubesi na Yeisu siunuyamate.

Yeisu wasana ilalaki tomo yo tabe yaluyaluwa biki kolili

⁷ Yeisu me ana tobenaliyao silobi Kalita Galili yo boda lalakina siyamuli-kusulili. ⁸ Tomo meuloili Yeisu ana paisowa wasana sibenalan kabo silaoma koina siya silaomaya Yudiya dedeina mena, Yelusalema taon, yo dedei Idumeya yo Waila Yolidan dedei yabo mena yo dedei Taiya yo Saidoni kolili. ⁹ Kaiwena boda ilalakisosi mwa iwalolau ana tobenaliyao kolili, waga yabo sinonowai na koina simwalisae tabu tomo siyetupatupa koina. ¹⁰ Siya tokasiebwaon sitonatonan nuwanuwali tem Yeisu sikabitonan na sinamwanamwa kaiwena wasana sibenalanako tomo sibaibaiwa tauna kona iwoisili. ¹¹ Yo siya tomoliyaone yaluyaluwa biki silusae kolili saugana Yeisu sigitai sibeku sitalupwaopwaom manna mena na siyogayoga siba, “Kowa Yaubada Natuna.” ¹² Kabo Yeisu iyokoiyagili iwaloba, “Tabu kwayogayoga mayale yakato yau Yaubada Natuna.”

*Yeisu yoli tuwelo igitesipwaili
(Madiu 10:1-4 yo Luka 6:12-16)*

¹³ Yeisu isae koya mena kabo tomo siya igitesipwaili iyoganli silaoma koina. ¹⁴ Yoli tuwelo igitesipwaili yo iwalo kolili, iba, “Esamiyao apositolo. Nuwanuwagu komiu te yau tamiyamiya na yayawasamiu kwalau

waguguye, ¹⁵ yo tabe kaiwe mena yaluyaluwa biki tomo kolili kwatao-yawatagilagili. Bwaite kaiwena yagitesipwaimiu.” ¹⁶ Siya yoli tuwelone esaliyao bwaite, Saimoni iya esana ipei Pita, ¹⁷ Yemesa mekanakava Yoni, siya Sebedi natunao Yeisu esali ipeili Bowanage bwaite kana bui tutu natunao kaiwena siya towalo bagubaguna yo tomunamunai, ¹⁸ Anidulu, yo Pilipi, Batolomiu yo Madiu bwaimwa Libai, yo Tomasi, Yemesa yabo Alipio natuna yo Tadiyasi yo Saimoni iya ilaomaya boda Selot* kolili, ¹⁹ yo Yudasa Isikaliota iya naga Yeisu iwalo-masalan yo italamwan toloinao nimali mena.

Yeisu yo Bielisibubi

(Madiu 12:22-32 yo Luka 11:14-23 yo 12:10)

²⁰ Yo muli mena Yeisu ilau ilusae nume mena yo boda lalakisosina silogogoma kabo nige sowasowana Yeisu me ana tobenaliyao sikaiyawasi na sikekan. ²¹ Yeisu ana susuyao sibenalan yakato iya nige ikakaiyawasi mwa silau sabi yoganna kaiwena tomo siwalowalo yakato ikabaleya. ²² Loina kana toyakayakatai tupwaliyao silobimaya Yelusalema siba, “Tomo bwaitete Bielisibubi ilusae koina yo ana kaiwe mena yaluyaluwa biki itao-yawatagilagili.” ²³ Kabo Yeisu boda iyoganlima yo walo kobwaibwaili mena iwalo kolili, iwaloba, “Seitani nige sowasowana iya ana bodao itao-yawatagilagili. ²⁴ Tem kaba loina koina tomo siyakasali na sibomamo siekalekaleya-yagili naga

* **3:18:** Boda esali Selot nuwanuwali Loma tomoliyao sitawoili Yudiya kalona mena. Na Balabasi iya Selot yabo.

kaba loinane ibeku. ²⁵ Tabe tem susu yabo na siwalei na sibomamo siekalekaleya-yagili naga kani sibeku. ²⁶ Seitani yo ana bodao besiele, tem mekanakavao sibomamo siekalekaleya-yagili naga ali kaba loinane sibeku yo simwawasi. ²⁷ Seitani iya besiele tomo kaikaiwena. Nige sowasowana tomo yabo ilusae tokaikaiwene ana nume mena yo ana gogo ikalaili, awa? Na tem baguna tokaikaiwene tapan-kalatan kabo sowasowana ana nume mena talusae na ana gogo takewalili. ²⁸ Yawalo yawasosi kolimiu, yakato tomo ali pwanoli yo ali walo naenaena meuloina Yaubada kani inuwatu-pwaikili. ²⁹ Na iyamo tem tomo yabo Yaluyaluwa Tabuna ikawa-naenaeyani, Yaubada kani nige sowasowana inuwatu-pwaiki kaiwena tomone pwanoli miyamiya yaina iginauli.” ³⁰ Yeisu walone bwaite iwalowen kolili kaiwena siya ali edeedede koina siwalo yakato yaluyaluwa biki ilusae koina.

Yaiya tem Yaubada ana nuwatu ipaisowai iya Yeisu ana susu

(Madiu 12:46-50 yo Luka 8:19-21)

³¹ Kabo Yeisu sinana yo kanakavao siyawatagilima. Sitolo nume ganamulina mena yo walo siyawasa na yakato Yeisu iyawatagilima kolili. ³² Yo boda lalakina Yeisu simiya-takikilan siwalolau koina siba, “Sinam yo kamkavao siyaele ganamuli mena nuwanuwali kowa.” ³³ Yeisu iwalolau kolili iwaloba, “Yaiya sinagu yo analiyao kaukavao?” ³⁴ Yo siya simiya-takikilan simiyamiya imankulakulaili yo iba, “Bwaite siya sinaguwao yo kaukavao. ³⁵ Yaiya tem Yaubada

ana nuwatu ipaisowai iya kaukava yo dugu yo sinagu.”

4

Patu toyasulu kana walo kobwaibwaili (Madiu 13:1-9 yo Luka 8:4-8)

¹ Sauga yabo mena Yeisu iyatubu iyakayakatai Kalita Galili papalina mena. Kabo boda lalakisosina sitolo-takikilan mwa waga yabo koina imwalisae yo imiyasio. Na wagane ipoupouli kalita mena yo tomo meuloili siyaele dekawa mena ana yakayakatai sibenabenalan.

² Na Yeisu ginauli meuloina iyakataili walo kobwaibwaili mena iwaloba, ³ “Kwabenali, tomo yabo ilau tano mena patu iyasululi sabi kuma.

⁴ Saugana patu iyasululi, tupwali sitalu-suwala silau kamwasa mena yo man silobi yo sikanli.

⁵ Tupwaliyao sitalu-suwala mala vekuveku koina yo sikin mwayamwayau kaiwena bwatano kikiuna, ⁶ na iyamo saugana dabwelo itunsae witi kinna igabuli yo siweweka kaiwena lamli nige bwatano tulutuluna silolobai. ⁷ Tupwaliyao sitalu-suwala samasamali luwali mena na samasamali sikin yo witi kinna sipanyamateli koina witi nige siuuwe. ⁸ Yo tupwaliyao patune sitalu-dudulai bwatano namwanamwana koina yo sikin silalaki na siuwe tupwana teti (30) yo sikisti (60) yo andeledi (100).” ⁹ Saugana Yeisu ana edeedede iyemwawasi iwaloba, “Tem metenamiu walo bwaite kwabenalan.”

Walo kobwaibwaili yaina bwaite (Madiu 13:10-17 yo Luka 8:9-10)

¹⁰ Saugana Yeisu ibomamo imiyamiya kabo yoli tuwelo yo tomo tupwaliyao mekalikavao silaoma yo Yeisu koina sikawanoi tem ana walo kobwaibwailine ilivasi kolili. ¹¹ Kabo iwalo kolili iwaloba, “Komiu Yaubada ana kaba loina kana nuwatu wadawadamna iyeyawako kolimiu na siya nige ala bodao kalona mena simiyamiya walo kobwaibwaili mena yaedeededede kolili, ¹² na bwagana ‘Simanman-kulakula na iyamo nige sigigitai yo sibenabenali na iyamo nige sikakatai. Temga sikatai yo sinuwabui Yaubada koina kani ali pwanoli inuwatu-pwaikili.’ ”

*Walo kobwaibwaili patu kaiwena kana livasi
(Madiu 13:18-23 yo Luka 8:11-15)*

¹³ Yo Yeisu iwaloyoi kolili, iba, “Tawae kaiwena walo kobwaibwaili bwaite kana katai nige wakakatai? Tem walo kobwaibwaili bwaite kana dudulai nige wakakatai gubesi sowasowamiu kani walo kobwaibwaili tupwaliyao wakataili? ¹⁴ Toyasulu bwaimwana wasana namwanamwana iyasulu. ¹⁵ Tomo tupwaliyao besiele bwatanone kamwasa mena. Saugana siya wasana namwanamwana sibenalan mwayamwayau Seitani ilaoma yo walone kolili ikelegabaen. ¹⁶ Yo tomo tupwaliyao siya besiele patu bwatano mala vekuvekuna koina sitalu, kaiwena wasana namwanamwana sibenalan yo mwayamwayau sikalai sipei kateli mena me ali yaliyaya. ¹⁷ Na iyamo wasana namwanamwana nige sinunuwatu-kalatan kaiwena lamli nige silolobi namwanamwa kabo sauga kubwakubwana koina simwawasi. Saugana tem kololo yo kamkamna silobai wasana

namwanamwana kaiwena mwayamwayau silosuwala. ¹⁸ Tomo tupwaliyao siya besiele patu samasamali kolili sitalu kaiwena wasana namwanamwana sibenalan, ¹⁹ na iyamo yanuwa yaulina kana polowe yo wasawasa kana mwakota yo gogo kali nuwanuwatu kaiweli siloyapowonli na wasana namwanamwana sipanyamate na nige sowasowana iuwe. ²⁰ Na tomo tupwaliyao besiele patune bwatano namwanamwana koina sitalu kaiwena wasana namwanamwana sibenalan, sipei kateli mena na wasane namwanamwanane iuwe kanna tupwana teti (30), tupwana sikisti (60), tupwana andeledi (100).”

*Kaba gite mayale kaiwena
(Luka 8:16-18)*

²¹ Yeisu iwaloyoi kolili iwaloba, “Tem mayale tagabu takalaiyama, gubesi, tapei gulewa yaulina mena o kaba keno yaulina mena? Nigele, tapei ana kaba take koina. ²² Naga ginauli wadawadamna ipei-yawatagilan yo tabe ginauli sumasumana naga isoke-gabaen mayale mena. ²³ Tem metenamiu walo bwaite kwabenalan.” ²⁴ Yo tabe iwaloyoi kolili iba, “Tawae kwabenalan kwanuwatu namwanamwa kaiwena. Mumugane waginaginauli kamikavao kolili kani Yaubada iginauli kolimiu besiele na iyamo ietulanyoi kolimiu. ²⁵ Yaiya me ana katai Yaubada kaiwena Yaubada kani ietulan. Yo yaiya nigele koina na tawae kikiunamo koina Yaubada kani ikelegabaen.”

Walo kobwaibwaili witi patuna ana kin kaiwena

²⁶ Yo Yesu iwaloyoi iwaloba, “Yaubada ana kaba laina besiele tomo yabo witi patuna iyasululi ana tano mena. ²⁷ Iboniyai tomone ikeno yo kaliyate itolo na patune sikinkin nige ikakatai gubesi ali kinkin. ²⁸ Baguna patune iboma ikin bwatano mena kinna itupasae yo muli mena liguna ipei yo iuwe. ²⁹ Saugana kannu imatuwa ana kelepa ikalai ilau witi itomli kaiwena kelikeli kana sauga.”

*Walo kobwaibwaili patu kikiuna kaiwena
(Madiu 13:31-32,34 yo Luka 13:18-19)*

³⁰ Yesu iwaloyoi iwaloba, “Tawae tem tawalowen Yaubada ana kaba laina gubesi kana koleya? Toisabo kaba gite tawalo-lawani na koina sikatai? ³¹ Bwaite besiele, mayau ketabu koina yawalo-lawani kaiwena ketabu patuna ikikiusosi, ³² na tem takumai na ikin iyamala mayau lalakisosina yo lagalaganao silalaki mwa lolonna mena man sikabinoi.”

Yesu ana walo kobwaibwaili meuloili waloli

³³ Walo kobwaibwaili sibaibaiwa bwaite besiele Yesu iwalowegili yo kolili iedeede tomo ali katai kana lalaki koina. ³⁴ Iya sauga meuloina walo kobwaibwaili mena iedeede tomo kolili. Na iyamo tem sauganane sibomamo me ana tobenaliyao walo kobwaibwaili kali katai meuloili ilivasili kolili.

*Yesu yaumai yo bagolu iloinayagili
(Madiu 8:23-27 yo Luka 8:22-25)*

³⁵ Kaliyatenane koina lolau molosi dabwelo isuguko Yesu iyaele waga mena kabo iwalo ana tobenaliyao kolili iba, “Takuke talopanaisi dedei

yabo mena.” ³⁶ Yo tobenaliyao tomo silogabaegili, yo silobi simwalisae wagane koina, mekalikava sikuke. Mekalikavao waga tupwali sikuke toyawa. ³⁷ Kabo wowoli lalakina silobai yo tabe bagolu isuwesuwelikwa waga mena masa kiki-unamo waga ipowon yo isalili. ³⁸ Yeisu waga talamuliyena mena kana kulule ipei mwa ikenomateko. Ana tobenaliyao siyanoi siba, “Toyakayakatai, nige kunuwanuwatu tem tasalili?” ³⁹ Kabo Yeisu itolo yo iwalolau yaumai koina iba, “Kulopei.” Yo iwalolauyo bagolu koina iba, “Kudaumwali.” Yo yaumai ilopei yo sowasowaga idaumwali. ⁴⁰ Yo iwalo ana tobenaliyao kolili iba, “Tawae kaiwena kwamatausi? Tomala iyaelemo naga kwamemeli?” ⁴¹ Yo tobenaliyao simatausi lalakina yo siyenelineli-yagili siba, “Toisabo tomo bwaitete? Ginauli meuloina kainana sibenalan yo tabe besiele yaumai yo bagolu.”

5

Yeisu tokabaleya yabo iwoisi (Madiu 8:28-34 yo Luka 8:26-39)

¹ Yeisu me ana tobenaliyao silopanaisi yo siulisi tomo Gelasa ali dedei mena. ²⁻⁶ Saugana Yeisu ikaisuluma waga mena tomo yabo yaluyaluwa biki koina igitai. Na tomone bwaite ana kaba miya veku gulana mena, na nige sowana yabo ipan-kalatan bwagana tem seni koina sipan. Sauga meuloina nimana yo kaena sipanli seni mena na iyamo nimana mena iutusili yo seni kaena mena igoluli. Nige tomo yabo kaikaiwena sowasowana ikabikalatan. Kaliyate yo boniyai ilolokeikeile

salai mena yo putete mena iyogayoga-keikeile yo veku matamatageli ikalaili ibomayoi yona inigwanigwai. Kabo tomone kelamamalawe mena isagenama Yeisu manna mena tutulina italu-sakonayan yo ipwalou. ⁷⁻⁸ Kabo Yeisu iwalo yaluyaluwa bikine koina iba, “Tomone bwaite koina kuyawatagilima, kowa yaluyaluwa biki.” Mwa koina yaluyaluwa bikine iyoga kaiwe iba, “Yeisu, Yaubada Tomiyasaesosi Natuna, tawae nuwanuwam uginauli koliyau? Ukawalulu Yaubada esana mena na tabu kuyayakamkamnayau.” ⁹ Yeisu ineli koina iba, “Kowa esam?” Kabo kainana iyamaisa iba, “Yau esagu Boda kaiwena kabaibaiwa tomo bwaite kalona mena kamiyamiya.” ¹⁰ Ikawanoi samasamalulu Yeisu koina yakato tabu dedei bwaite koina imamalimaliu-wagili. ¹¹ Na putetene salina mena polo sibaibaiwa sidumudumuli. ¹² Kabo yaluyaluwa bikine sikawanoi Yeisu koina siba, “Kutalamwagimai na kalau kalusae polone kolili.” ¹³ Yeisu italam kabo yaluyaluwa bikine siyawatagili tomone koina yo silau silusae polone kolili. Kabo polo gwauli kali baibaiwa tu tausani sisagena silobi mala naenaena mena sibeku na sigalomwasi kalita mena.

¹⁴ Polo togitekalatan sisagena silau yanuwa lalakili yo yanuwa kikiuli kolili yo ginauli meuloina siwalo-masalagili tomo kolili. Kabo tomo meulolli silaoma na manli mena sigitai tawae iyawatagili. ¹⁵ Saugana siyawatagilima Yeisu koina tomone sigitai, iya baguna yaluyaluwa biki bodaliyao silusae koina, imiyasio imiyamiya

mekana kwama yo kulukuluna idudulaiko kabo meuloili simatausi me ali nuwa pwanopwano. ¹⁶ Siya Yeisu ana paisowa sigitai siwalo-masala tomo meuloili kolili tawae iyawatagili tokabaleyane koina yo siedeede gubesina polo si-boita. ¹⁷ Kabo tomo meuloili siyatubu sikawanoi-samasamalulu Yeisu koina tem ali dedeine ilogabaen. ¹⁸ Yeisu ana sauga mwalisae tomone iya Yeisu iwoisi ilau koina ikawanoi tem mekanakava silau. ¹⁹ Na Yeisu nige itatalam yo iba, “Kuvivila kulau am susuwo kolili yo ali wasa kuwolena tawae Yaubada iginauli koliwo yo gubesina ana katekamkamna koina iwoisiwo.” ²⁰ Kabo tomone ilau Dekapoliya bwaimwa esana labuina Yanuwa Sanaulu na iyatubu iedeede tawae Yeisu iginauli koina. Yo tomo meuloili sibenalan yo kateli ipitali.

*Yeisu sinesineo labui iwoisili
(Madiu 9:18-26 yo Luka 8:40-56)*

²¹ Yeisu me ana tobenaliyao sikuke silopanaisiyoima siulisi. Saugana Yeisu ikaisulu busu galagala mena boda lalakina silaoma yo sitolo-takikilan. ²² Tomo yabo esana Yailo, iya tapwalolo kana tobaguna yabo, ilaoma. Saugana Yeisu igitai, ilau manna mena tutulina italusakonayan, ²³ na ikawanoi samasamalulu iba, “Taubala, natugu sinena ana bolime tuwelo ikasiebwa lalakina masa kikiunamo iboita. Nuwanuwagu talau nimam kupei koina na inamwanamwa ana kaiwe ilobai.” ²⁴ Kabo Yeisu mekanakava silau. Yo boda lalakina simulimuliya na siyetubatubali. ²⁵ Na bodane luwali mena sine yabo me ana kasiebwa, kwasine

ididididi bolime tuwelo na iyamo naga medidina.

²⁶ Beyabeyana towoiwoisi meuloili kolili ana mane meuloina iyemwawasi na kasiebwane nige imwamwawasi, na kamkamna ietuetulan.

²⁷⁻²⁹ Saugana Yeisu wasana ibenalan isaema mulina mena boda luwali mena, inuwanuwatu bwaite besiele, “Tem kana kalekomo yakabitonan kani yanamwanamwa.” Kabo sinene Yeisu kana kaleko ikabitonan. Sauganane koina kwasine ana didi imwawasi yo kamnana ilotonan kana kamkamna yona mena imwawasiko.

³⁰ Mwayamwayau Yeisu ilotonan ana kaiwe tupwana iyawatagili koina. Itagelakeile yo bodane ineliyagili iba, “Yaiya kau kaleko ikabitonan?”

³¹ Ana tobenaliyao siwaloba, “Ugitaiyako boda siutu-takikilagiwo na kowa kuneli, ‘Yaiya ikabitonagau?’ ” ³² Na iyamo Yeisu igitekeikeile na iloyaloyai yaiya kana kaleko ikabitonan.

³³ Sinene ikatai tawae iyawatagili koina yo me ana matausi yo me ana tabubu ilaoma italumiyasio Yeisu manna mena yo tawae iyawatagili koina yo tawae iginauli meuloina iwalo-masalan Yeisu koina. ³⁴ Yeisu iwalolau sinene koina iba, “Natugu, am meli iwoisiwo, kulau me am yaliyaya. Kasiebwane kani nige ilalauyoiwa koliwo.”

³⁵ Yeisu iyaelemo iedeedede sinene koina kabo tomo tupwali Yailo ana nume mena wasa silawanama siba, “Natum iboitako. Nige sowasowana toyakayakatai ana sauga kuyavenuwan.”

³⁶ Yeisu tomone ali walo ibenalan yo nige ana nuwatu ilalau kolili na iwalolau Yailo koina iba, “Tabu ukakatewakaka

na kumelimo kolyau.” ³⁷ Yo Yeisu bodane ikausili tabu silalau mulili mena bwaimwanamo ana tobenaliyao yoli yaiyona mekanakavao Pita, Yemesa yo kanakava Yoni. ³⁸ Saugana silaoma Yailo ana nume mena Yeisu igitai tomo me ali nuwa pwanopwano. Sivalavalam yo sitalatala-wauwau lalakina. ³⁹ Yeisu ilusae yo iwalo kolili iba, “Gubesi, tawae kaiwena kwavalavalam na kwatalatala-wauwau? Gamasinene nige iboboita ikekenomo.” ⁴⁰ Na Yeisu ana walo kaiwena simalumaluwan. Yo Yeisu bodane itawoili siyawatagili ganamuli mena. Gamasine tamana yo sinana yo tobenaliyao yoli yaiyona iyoganli na Yeisu mekalikava silusae gamasinene ana biliutusi mena. ⁴¹ Yeisu gamasinene nimana mena ikabilau iba, “Talita Kumi.” na kana bui “Gamasine, kutolo.” ⁴² Kabo gamasinene boita mena itoloyoi yo ilokeikeile na kateli sipitali me ali nuwapwanopwano. ⁴³ Yeisu iwalo kolili iba, “Tabu yaiya yabo koina kwawawalo-masala yagu paisowa bwaite kaiwena.” Kabo muli mena iwalo kolili, “Gamasinene kana kwaolena.”

6

Tomo Nasaleta Yeisu sisikotanan mwa koina tupwaliyaomo iwoisili

(Madiu 13:53-58 yo Luka 4:16-30)

¹ Yeisu yanuwane ilogabaen yo me ana tobenaliyao sipileyoi iya iboma ana yanuwa mena. ² Sabati mena ilusae nume tapwalolo mena yo iyatubu iyakayakatai yo tomo meuloili kateli sipitali ana katai kaiwena yo siba, “Tomo bwaitete toweya koina ana sonoga ilobaiya na

gubesi tabe ginauli kaba nuwapwanopwano nimana mena ipaisowaili? ³ Tomo bwaite iya tokamda. Iya Meli natuna yo kanakavao Yemesa, Yosesi, Yudasa, Saimoni yo tabe dunao mekalakavao tamiyamiya.” Mwa koina tomo Nasaleta Yeisu sisikotanan. ⁴ Na Yeisu iwalo kolili, iwaloba, “Tomo meuloili palopita siyakasisiyan na ana susuwo yo totounao yo ana yanuwa tomoliyao siya nige siyayakasisiyan.” ⁵ Bwaine koina Yeisu nige sowasowana ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili bwaimwanamo tokasiebwa tupwaliyaomo nimana ipei kolili na iwoisili. ⁶ Yeisu katena ipitali lalakina kaiwena nige simemeli koina.

*Yeisu tobenaliyao yoli tuwelo iyawasali
(Madiu 10:5-15 yo Luka 9:1-6)*

Kabo Yeisu itakikili yanuwa kolili tomo iyakayakataili. ⁷ Tobenaliyao yoli tuwelo iyoganlima yo iyawasali labui labui silau. Yo tabe kaiwe iwolegili mesabana sowasowali yaluyaluwa biki tomo kolili sitao-yawatagilagili. ⁸ Kabo kali lolina iwolegili iba, “Tabu ginauli yabo wakakalai ami laune koina, tabu kanale nuwana tobwa, nuwana mane poketi mena, bwaimwanamo ami sige nimamiu mena. ⁹ Yo kaemiu kana suma kwalikwa na tabu kwama labui wakakalaili. ¹⁰ Tem toisabo nume koina siyoganmiu na kwalusae numene koina kwamiya-taumana kanasiga yanuwane kwalogabaen. ¹¹ Tem yanuwa yabo tomoliyao nige siyoyoganmiu ali nume mena tabe nige ami guguye sibebenalan yanuwane kauna kaemiu mena wakotata-yagili na kwalogabaegili. Tem

bwaite kilakilalane sigitai kani sikatai Yaubada nige iyayaliyaya kolili.”¹² Yeisu ana walo iyemwawasi kabo tobenaliyao siyawatagili silau na siguguye tomo kolili bwaite besiele siba, “Mumugamiu naenaeli kwasikotanagili na kwanuwabui.”¹³ Yaluyaluwa biki sibaibaiwa tomo kolili sitao-yawatagilagili yo tokasiebwa sibaibaiwa olo koina yoli mena sisauli yo siwoisili na sinamwanamwa.

Elodi ibatoko Yeisu iya Yoni Toyababitaizo boita mena itoloyoima

(Madiu 14:1-12 yo Luka 9:7-9)

¹⁴⁻²⁹ Tauna kona Kin Elodi, Yudiya ali kin, kanakava Pilipi wainena Elodiyasa ikwayai mwa ikasolanan. Kabo Yoni Toyababitaizo iwalo Elodi koina iba, “Nige sowasowana kamkava wainena ukwasolanan.” Bwagana Yoni ana walo kaiwena nuwana ipwanopwanowan na Elodi nuwanuwana tem sauga meuloina ana walo meuloina ibenabenalan. Kaiwena ikatai Yoni iya tomo dudulaina yo Yaubada ana topaisowa yabo kabo iyakasisiyan. Na Elodiyasa imunamunai lalakina Yoni ana walo kaiwena mwa nuwanuwana Yoni iunuyamate. Elodi genuwana Elodiyasa Yoni iunuyamate mwa ana topaisowa iyawasali silau Yoni sikabikalatan, sipan yo sipei deli mena yo bwaine koina igitekalatan. Mwa Elodiyasa nige sowasowana Yoni iunuyamate.

Na Elodi ana sauga kabi kaliyatena iyawatagili kabo Elodiyasa kamwasa inuwatu-lobai Yoni unuyamatena kaiwena. Sauga kabi kana nuwatu-kalatan kanna siginauli, yo tupwali taumana

siyoganlima kekan kaiwena. Taumanaone siya toloinao lalakili gabeman koina yo tokaleyayao kali tobagunao na tupwali Galili dedeinao ali tautaubalao. Sauganane koina mekana taumanao sikekan, Elodiyasa natuna sinena ilusaema manli mena yo iselo. Ikabi-yaliyaya-yagili yo Elodi gamasinene koina iwalo iba, “Tawae nuwanuwam ukawanoiyen koliyau na yaeyawa.” Yo tabe iwaloyameli kawalulu mena iba, “Yawalo yawasosi koliwo tawae nuwanuwam kani yaeyawa bwagana tem yagu kaba lolina tupwana ukawanoiyen.”

Yo gamasinene iyawatagili ilau sinana koina ineli iba, “Tawae yakawanoiyen?” Na sinana iba, “Ukwawanoiyen Yoni Toyababitaiso kulukuluna kaiwena.” Yo gamasinene mwayamwayau ipileyoi Kin koina iba, “Nuwanuwagu bwaite sauga Yoni Toyababitaiso kulukuluna kutom, gaeba mena kutauli na kuyeyama.” Elodi inuwapolowe lalakina, na iyamo nige sowasowana isikote kisi imwalimwaline kaiwena iwaloyameli kawalulu mena taumanao manli mena. Kabo Elodi tounuyamate yabo iyawasa na ilau deli mena Yoni galogalona itom. Yo kulukuluna gaeba mena itauli, ikalalayama gamasinene iwolena yo ikalai ilawan sinana koina. Yoni ana tobenaliyao ana boita wasana sibenalan kabo silaoma Yoni yona sikalai sipei salai mena.

Mulina mena Yeisu ana paisowa wasana idebalala kabo Kini Elodi wasanane ibenalan. Tomo tupwaliyao siwalo yakato Yeisu iya Ilaitiya yo tomo tupwaliyao tabe siwalo yakato iya palopita yabo besiele baguna palopitao. Na tup-

waliyao yoi sieedeede siba, “Tomone bwaite nuwana iya Yoni Toyababitaio, nuwana boita mena itoloyoima, kaiwena Yoni ana kaiwe iyaele koina yo bwaite kaiwena sowasowana ginauli kaba nuwapwanopwano ipaisowaili.” Saugana Elodi walone bwaite ibenalan iba, “Walo yawasosi, tomone bwaimwa iya Yoni Toyababitaio baguna galogalona yatom na boita mena itoloyoima.”

*Yeisu boda paibi tausan iyananli
(Madiu 14:13-21 yo Luka 9:10-17 yo Yoni 6:1-14)*

³⁰ Yo siya tobenaliyao yoli tuwelo iyawasali tauna koina sabi guguye sipileyoima Yeisu koina ali paisowa yo ali yakayakatai meuloina siwalomasalagili koina. ³¹ Boda lalakina silaolaoma koina yo tabe sipilepileyoi na nige sowasowali sikaiyawasi yo sikekan. Mwa iwalolau kolili iba, “Talau dedei paepaeli mena na tupwana wakaiyawasi.” ³² Mwa sibomamo waga yabo koina simwalisae sikuke silau siulisi paepaeli bwagabwaga mena. ³³ Na saugana sikukeyawatagili tomo sibaibaiwa sigitaili yo sikatai yakato siya Yeisu me ana tobenaliyao. Kabo siya silaomaya yanuwa mena kaeli mena sisagena silau siyawatagili baguna dedeine Yeisu me ana tobenaliyao silalau koina. ³⁴ Saugana siulisi Yeisu ikaisulu dekawa mena yo boda lalakina igitaili yo ikatekamkamna-yagili kaiwena siya besiele sipi nige kali togitekalatan. Mwa koina iyatubu iyakayakatai ginauli sibaibaiwa kolili. ³⁵ Yo lolau mena ana tobenaliyao silaoma koina siwalo siba, “Taubala, dedei bwaite paepaeli

bwagabwaga na iyaele dabwelo isusugu. ³⁶ Tem bodane bwaite kuyawasali silau yanuwane salili mena sowasowali kali sigimwala.” ³⁷ Na Yeisu iwaloba, “Komiu kan kwaolegili sikekan.” Na ana tobenaliyao siwaloba, “Nige sowasowamai, tem kaginauli besiele kani mane lalakina besiele waikena eit (8) kana maisa kagabaen kaiwena boda ilalakisosi.” ³⁸ Mwa Yeisu iwalolau ana tobenaliyao kolili iba, “Isa beledi kolimiu? Kwalaus kwaloya.” Saugana silobaili siba, “Beledi valigigi yo iye labui kalobaili.” ³⁹ Yeisu iwalolau ana tobenaliyao kolili iba, “Boda kwayakasali na simiyasio kawasi pwatana mena.” ⁴⁰ Kabo bodane simiyasio kali boda kolili boda tupwali andeledi (100) yo tupwali pipti (50). ⁴¹ Na beledi valigigi yo iye labui ikalaili kabo isakaisae bulibuli mena ikawatoki Yaubada koina kanne kaiweli yo muli mena beledi itabekivikivi iwolegili ana tobenaliyao sisoiyagili tomo kolili. Tabe besiele iye itabekivikivi yo ana tobenaliyao iwolegili sisoiyagili. ⁴² Meuloili sikekan diyali sisu. ⁴³ Yo ali kantele tobenaliyao sitano-gogonagili beledi yo iye tupwatupwali kodo tuwelo. ⁴⁴ Siya tatao tokekan kali baibaiwa besiele paibi tausan.

*Yeisu ilau kalita pwatana mena
(Madiu 14:22-36 yo Yoni 6:15-21)*

⁴⁵ Kabo muli mena Yeisu ana tobenaliyao iwalo waga mena simwalisae yo sikuke sibaguna Betesaida, na iya bodane iyawasali sipileyoi ali yanuwa mena. ⁴⁶ Kabo ilogabaegili ikawasae koya mena sabi kawanoi. ⁴⁷ Saugana dabwelo

isugu waga dumwakali luwaluwalina mena ikalakalau na iya ibomamo imiyamiya koya mena. ⁴⁸ Igitaili siwose boita yoli sisawosawowoli kaiwena yaumai manli mena ilaolaoma. Yanuwa sabi layalayanna Yeisu kalita pwatana mena ilalaoma kolili. Iyawatagili salili mena na kikiunamo ilogabaegili. ⁴⁹ Na sauganane Yeisu sigitai kalita pwatana mena ilaulau sibatoko iya kalukaluwa. Kabo siwui, ⁵⁰ kaiwena meuloili sigitai yo simatausi. Kabo Yeisu iwalo kolili iba, “Wakatepatu, yau ami taubala, tabu kwamamatausi.” ⁵¹ Yo waga mena imwalisae mekanakavao yo yaumai ilopei idaumwali. Yo tobenaliyao kateli sipitali lalakina me ali nuwa pwanopwano, ⁵² kaiwena saugana beledine yo iyene ietulanli nige sikakatai gubesi Yeisu ana kaiwe. Ali katai iyoviya.

Tokasiebwa meuloili iwoisili Genasaleta koina

⁵³ Silopanaisi dedei Genasaleta koina siulisi, galowa mena silo. ⁵⁴ Saugana sikaisulu waga mena tomo Yeisu sikilala. ⁵⁵ Kabo sisagena silau yanuwa meuloili kolili tokasiebwa kaba keno kolili sikalailima silawagili toisabo dedei koina sibenalan Yeisu imiyamiya. ⁵⁶ Yeisu itakikili dedei meuloina kolili, yanuwa lalakili yo yanuwa kikiuli, yo dedei ganamuli mena. Tomo meuloili ali tokasiebwa sikalailima yo kaba gimwala kolili sipeili na Yeisu sisanasanai. Sikawanoiyan yakato tem tokasiebwa kana kwama sopanamo sikabitanan. Yo meuloili tokasiebwa siya kana kwama sikabitanan sinamwanamwa.

7

*Yeisu ikabiyamayale tomo Yudiya kolili tawae
dumdumna yo tawae nigele
(Madiu 15:1-20)*

¹ Palisiyao yo lolina kana toyakayakatai tupwali mekalikavao silaomaya Yelusalema silau Yeisu koina na simiya-takikilani, ² sigitagitaili Yeisu ana tobenaliyao sikekakekan nige nimaliyao sidadeulili besiele Yudiya ali tapwalolo kana lolina. ³ Kaiwena Palisiyao, yo besiele Yudiya meuloili, nige sowasowana sikekan kanasiga nimaliyao sideulili besiele mumugali ilaomaya tubuliyao kolili. ⁴ Besiele tabe saugana Yudiya kaba gimwala silogabaen na sipileyoi ali nume mena nige sowasowana sikekan kanasiga sisugu, kabo sikekan. Yaboyoi lolina meuloina tubuliyao kolili gaeba yo komwa yo gulewa yo kaba keno kali deuli kaiweli simuliya. ⁵ Mwa Palisiyao yo lolina kana toyakayakatai Yeisu koina siwalolau siba, “Ugitai, am tobenaliyao tubulao ali lolina nige simumuliya nabesimo menima dumdulmi sikekan.” ⁶ Yeisu kainali iyamaisa iwaloba, “Komiu tomwakomwakota. Baguna Aiseya palopita kaiwemiyo iwalo yawasosi saugana Yaubada ana walo ilele bwaite besiele. ‘Tomo bwaitete sopali mena siyakasisiyagau na iyamo kateli imiya kelamamalawe kolyau. ⁷ Ali tapwalolo kolyau ginauli bwagabwaga kaiwena ali yakayakatai siya besiele tomo ali lolina.’”

⁸ Tabe Yeisu iwaloyoi kolili iba, “Walo yawasosi, komiu Yaubada ana lolina kwasikotanagili na tubumiyao mumugali wakabi-kalatagili.

⁹ Ami sonoga mena Yaubada ana lolina kwapei-suwalagili na mesabana tubumiyao mumugali wakabi-kalatagili. ¹⁰ Kaiwena baguna Mosese iwalo iba, ‘Tamam yo sinam kuyakasisiyagili.’ Tabe iwaloyoi iba, ‘Tem yaiya tamana nuwana sinana ikawa-naenae-yagili kani siunuyamate.’ ¹¹⁻¹² Na komiu ami yakayakatai mwakomwakota bwaite besiele. Tem tomo yabo tamana yo sinana nige isasaguili na iwalolau kolili iwaloba, ‘Bwaite gogone yatalamwanako Yaubada koina mwa yakayakasisina na nige sowasowana yasaguimiu,’ kabo tomone ana walo wakawanamwanamwa-yani. ¹³ Mwa kamwasane koina Yaubada ana walo kwasoke-gabaen na tubumiyao mumugali koina kwayamiyalae. Yo ginauli sibaibaiwa waginaulili bwaite besiele.”

Nuwatu naenaeli tomo katena mena siya touladumdumna

¹⁴ Kabo boda iyoganyoilima yo iwalolau kolili, iwaloba, “Meuloimiu kwabembali, na wakatai namwanamwai. ¹⁵ Tawae takan nige sowana tomo ikabi-yabikila. Na tawae katela mena iyawatagilima sowasowana sikabi-yabikila. ¹⁶ Tem yaiya metenana walo bwaite ibenalan namwanamwai.” ¹⁷ Yeisu me ana tobenaliyao boda silogabaegili yo nume mena silusae yo ana tobenaliyao sineli koina siwaloba, “Sowasowana am walo kobwaibwailine kulivasi kolimai?” ¹⁸ Yeisu iwalo kolili iwaloba, “Komiu tonuwapwanopwano. Nuwana nige wakakatai yakato tawae takan yo ilusae diyala mena nige sowana ikabi-yabikila. ¹⁹ Kaiwena nige katela mena ilalau na ilusae diyala mena muli mena

ilau mosomoso koina.” Yeisu ana yakayakatai bwaite kana katai besiele yakato kana tomeliwo meuloili sowasowali kan meuloina sikekan na nige sowana kanne ikabiyabikili. ²⁰ Yo Yeisu iwaloyoi iba, “Tem tawae tomo kateli mena iyawatagilima sowasowana tomone ikabi-yabikili. ²¹ Kaiwena bwaite besiele, nuwatu naenaeli, ganawali, kewali, tomo kana unuyamate, ²² mankikiwasi, mwakota, yauyaule mumugana, lamwapolowe, sinali, nuwasaesae yo nuwatu bwagabwaga siya silaomaya tomo kateli mena. ²³ Bwaite ginauline naenaeline tomo kaloli mena siyawayawatagilima yo sikabi-yabikili.”

Yeisu sine yabo iya nige Yudiya sinena natuna iwoisi
(Madiu 15:21-28)

²⁴ Yeisu yanuwane ilogabaen yo ilau Taiya* salina mena yo nume yabo koina ilusae, yo nige nuwanuwana tomo sikatai iya bwaine koina, iyamo nige sowasowana ikeno-wadam, ana laune tomo sikataiyako. ²⁵ Kabo sine yabo, natuna sinena yaluyaluwa biki ilusae koina, saugana Yeisu ana laoma wasana ibenalan mwayamwayau ilaoma Yeisu koina. ²⁶ Na bwaite sinene nige sine Yudiya na iya sikabi yanuwa Pinisiya koina Siliya ana dedei mena. Kabo ikawanoi Yeisu koina yakato tem yaluyaluwa bikine natuna koina itao-yawatagilan. ²⁷ Yeisu iwalolau koina iba, “Baguna gagagili, siya yagu susu Yudiya, yayakanli. Nige sowana kali yakalai

* **7:24:** Tupwali Buki Tabu tolele-panaisi bagubagunali silele Taiya yo Saidoni

yangabaen bwauwa kolili.” ²⁸ Na sinene kainana iyamaisa iwaloba, “Taubala, walo yawasosi, na iyamo bwauwa besiele teibeli yaulina mena nuwanuwali gagagili kali mumuli kolili sikekan.” ²⁹ Yeisu iwaloba, “Am walo-maisana kaiwena kupileyoi am nume mena, yaluyaluwa bikine natum koina ilogabaenako.” ³⁰ Kabo sinene itolo yo ipileyoi ana nume mena yo natuna ilobai ana kaba keno mena na yaluyaluwa bikine ilogabaenako.

Yeisu totenakola yabo iwoisi

³¹ Kabo Yeisu Taiya dedeina ilogabaen ilau Saidoni, ilogabaen ilobi Kalita Galili dedeina yo ilusae Dekapoliya bwaimwa esana labuina Yanuwa Sanaulu. ³² Yo bwaine koina tomo yabo silawanama Yeisu koina iya totenakola tabe nige sowasowana iedeededede. Yeisu sikawanoiyen yakato nimana ipei koina. ³³ Yeisu bodane luwali mena tomone iyoga-suwalan kabo gibuna ipeiluseyagili tomone tenana mena. Imwawasi Yeisu nimana gibuna ikaisoi yo tomone memenana ikabitonan. ³⁴ Yeisu isakaisae bulibuli mena yo yawasina iyasae na iwalo tomone koina, iba, “Epapata”, bwaite kana bui “Kwasoke”. ³⁵ Kabo sauganane koina tomone tenana sitamwalapan yo tabe memenana imalamalae yo iedeededede dudulai. ³⁶ Yeisu tomo meuloili iwalo-kausili yakato tabu yaiya koina siwawalo-masala. Na iyamo bwagana iwalowalo-kausili na ana walo yakasisi nige sibebenalan, sisamasamalulu na silau siyawayawasayan tomo kolili. ³⁷ Tomo kateli sipitali yawasosi siwaloba, “Ana paisowa meuloili ipaisowa namwanamwaili. Totenakola iwalo

tenaliyao sitamwalapan walo sibenalan yo siya nige sowasowali siedeedeede iwalo memenaliyao simalamalae siedeedeede.”

8

Yeisu boda powa tausan iyakanli
(Madiu 15:32-39)

¹ Saugana imiyamiya dedeinane koina boda yabo uloili silogogoma na nige kali. Yeisu ana tobenaliyao iyoganlima iwalo kolili iwaloba, ² “Boda bwaitete yakatekamkamna-yagili kaiwena kaliyate yaiyona mekalakavao tamiyamiya na nige kali. ³ Tem meguliyamli yayawasali sipileyoi kani kamwasa mena yoli sawosawowoli kaiwena tupwali kelamamalawe mena silaoma.” ⁴ Ana tobenaliyao siwalo koina, siwaloba, “Toweya koina kan kani talobaiya na bodane tayakanli? Kaiwena bwaite paepaeli bwagabwaga.” ⁵ Yeisu ineliyagili iwaloba, “Isa beledi kolimiu simiyamiya?” Na siwaloba, “Sebenmo.” ⁶ Kabo iwalo boda kolili simiyasio bwatano mena yo beledi sebenne ikalaili yo kaiweli ikawa-toki Yaubada koina, yo itabekivikivi iwolegili ana tobenaliyao kolili na sisoiyagili tomo kolili. ⁷ Tabe tupwaliyao iye kikiuli simiyamiya kaiweli ikawa-toki yo ana tobenaliyao iwalo sisoiyagili tomo kolili tabe. ⁸ Yo meuloili sikekan yo diyali sisu muli mena kan tupwa tobenaliyao sitano-gogonagilima kodo seben siloyapowonli. ⁹ Yo bodaline kali baibaiwa powa tausan (4,000) besiele. Iyawasali sipileyoi, ¹⁰ kabo muli mena Yeisu me ana tobenaliyao ali

waga mena simwalisae yo Dalimanuta dedeina mena silau.

Palisiyao nuwanuwali Yeisu kilakilala yabo ipaisowai na sigitai
(Madiu 16:1-4)

¹¹ Palisiyao tupwali silaoma yo Yeisu koina siyatubu sigamwapakiki yo sitonan yakato kilakilala yabo ipaisowai kaiweli na sikawa-yawasosi yakato ana kaiwe ilaoma Yaubada koina. ¹² Ali walo kaiwena Yeisu yawasina iyasae kaiwena me ana okwatakwata kabo iwaloba, “Tawae kaiwena nuwanuwamiu kilakilala yabo? Yawalo yawasosi kolimiu, kani nige kilakilala yabo wagigitai.” ¹³ Kabo ilogabaegili yo waga mena imwalisaeyoi na silopanaisi dedei yabo mena.

Yeisu ana tobenaliyao iyanuwapeili Palisiyao yo Elodi ali mwakota kaiwena
(Madiu 16:5-12)

¹⁴ Tobenaliyao kali kanale nuwali imwatain nige sitatauli waga mena bwaimwanamo beledi kaigeda silobai waga mena imiyamiya. ¹⁵ Yeisu iyanuwapeili iwaloba, “Wagite-kalatagimiu, Palisiyao yo Elodi kali beledi ana kaba sese koina wagite namwanamwaili.” ¹⁶ Yo tobenaliyaone sibomamo kolili siedeede siwaloba, “Nuwana Yeisu ana walo yaina bwaite kaiwena nige beledi kolila.” ¹⁷ Yeisu ali nuwatu ikataiyako yo iwalo kolili iba, “Tawae kaiwena kwawalowalo nige beledi kolimiu? Gubesi, iyaelemo naga menuwapwanopwanomiu na nuwamiu nige simamayale? Nuwana katemiu sikololo?” ¹⁸ Me manimiu, tawae

kaiwena nige wagigitai? Me tenamiu, tawae kaiwena nige kwabebenali? Nige kwanunuwatu-kalatan? ¹⁹ Sauganane beledi valigigi koina tomo paibi tausani yayakanli na tupwa isa kodo kwatano-gogonagili?” Yo tobenaliyao kainana siyamaisa koina siba, “Kodo tuwelo.” ²⁰ Yo Yeisu ineliyoi iwaloba, “Sauganane beledi seben koina tomo powa tausani yayakanli na tupwa isa kodo kwatano-gogonagili?” Yo siwaloba, “Kodo seben.” ²¹ Kabo Yeisu iwaloba, “Walo yawasosi. Na gubesi, nige naga nuwamiu simamayale yau yaiya?”

Yeisu tomangibugibu yabo iwoisi Betesaida koina

²² Silau Betesaida kabu tomangibugibu yabo tomo sikalaiyama Yeisu koina yo sikawanoian yakato ikabitanan. ²³ Yeisu tomangibugibune nimana mena ikabilau yo iyogan siywatagili yanuwa gana mulina mena. Kabo Yeisu tomone manna ikaisoili yo nimana ipeili koina yo ineli koina iba, “Sowasowana ginauli ugitaile?” ²⁴ Yo tomone igitekeikeile yo iwaloba, “Tomo yagitaile na kali koleya besiele mayau silolokeikeile.” ²⁵ Yeisu tomone manna ikabi-tonagiliyoi kabu iyalala yo manna silala dudulai yo ginauli meuloi igitaile sidudulai. ²⁶ Yeisu iwalo tomone koina iwaloba, “Tabu kupipileyoi bodane kolili yanuwane koina na kulaumo am nume mena.”

Pita ana walo-masala Yeisu kaiwena (Madiu 16:13-28 yo Luka 9:18-27)

²⁷ Kabo Yeisu me ana tobenaliyao silalau Sisaliya Pilipai yanuwaliyao kaiweli. Yo kamwasa mena ana tobenaliyao ineliyagili iwaloba,

“Gubesi tomo ali walo kaiwegu yakato yau yaiya?”
²⁸ Na siwaloba, “Tomo tupwali siwawalo yakato kowa Yoni Toyababaitaso, tupwali siwawalo yakato kowa Ilaitiya yo tupwali siwawalo yakato kowa palopita bagubagunali yabo.”
²⁹ Na tabe ineliyagiliyoi iwaloba, “Na komiu? Gubesi ami nuwatu yakato yau yaiya?” Kabo Pita kainana iyamaisa iwaloba, “Kowa Mesaiya”*
³⁰ Kabo Yesu iwalo-kausili iwaloba, “Tabu yaiya yabo koina kwawawalo-masalagau.”

Yesu ana walo-masala ana kamkamna yo ana boita kaiwena

³¹ Kabo iyatubu iyakayakataili bwaite besiele iwaloba, “Tomo Natuna naga kamkamna lalakinana kani ilobai kaiwena tautaubalao yo topwaoliyao lalakili yo lolina kana toyakayakatai kani sisikotanan. Yo kani siunuyamate na kaliyate yaiyona mulina mena itoloyoi.”
³² Yesu iedeede dedulai mena yo mayale mena gin-auliline kaiweli na tem sikatai. Pita imunamunai Yesu ana walone kaiwena kabon Pita Yesu iyoga-suwalan yo iyokoian.
³³ Pita ana yokoine kaiwena Yesu itagelakeile yo ana tobenaliyao igitagitaili na Pita iyokoian iwaloba, “Kulowasi koliyau kowa Seitani. Am nuwatune besiele tomo ali nuwatu na nige Yaubada ana nuwatu.”

³⁴ Kabo Yesu boda meuloili yo ana tobenaliyao mekalikavao iyoganlima yo iwalo kolili, iwaloba, “Yaiya tem nuwanuwana imuliya koliyau kani mumugana isikotanan na ibomayoi kana kelose

* **8:29:** Bwaite walo “Mesaiya” kaina Ibeliu, kana bui besiele kaina Giliki walo ‘Tolebolebo.’

ikalai bwaite kagu muliya kana kamwasa besiele. ³⁵ Kaiwena tem yaiya nuwanuwana yawasina ilebo naga yawasinane igabaen. Na tem yaiya kaiwegu wasa namwanamwana kaiwena yawasina igabaen iya kani yawasina namwanamwana ilobai. ³⁶ Tem tomo yabo iwasawasa yanuwa yaulina mena, gubesi, sowasowana ana wasawasane isagui tem saugana yawasina ilogabaen? Nigele. ³⁷ Nige ginauli yabo sowasowana koina yawasila tayamaisa na takele-yavivilayoi. ³⁸ Yau Tomo Natuna tem yaiya kowa kaiwegu kumwalimwaline yo yagu yakayakatai kaiwena kumwalimwaline na kuuvalayagau yaso bwaite naenaeli yo ganaganawalili manli mena, naga kani yauvalayagiwo, saugana Tamagu ana wasawasa pigapigabuna koina yapileyoima me yagu aneloseyao yakayakasisili.”

9

¹ Yo Yeisu iwaloyoi iba, “Yawalo yawasosi kolimiu yakato tomo tupwamiyao kani nige kwaboboita kanasiga Yaubada ana kaba loina me ana kaiwe iyawatagilima wagitai.”

Yaubada ana wasawasa iyapanaisan Yeisu koina kabo kana koleya ibui

(Madiu 17:1-13 yo Luka 9:28-36)

² Kaliyate sikis (6) mulina mena Yeisu yoli yaiyona iyoganli, Pita, Yemesa yo Yoni mekanakavao sisae koya yabo koina sibomamo simiyamiya kabo sigitai Yeisu kana koleya ibui.

³ Kana kwama kana koleya ibui ipigapigabu.

Mayalene ikaiwesosi yo kana gite nige besiele yaiya yanuwa yaulina mena sowasowana kwama ideuli kana mayamayale besiele. ⁴ Kabo Ilaitiya yo Mosese sitolo-mayale na yoli yaiyonane sigitaili Yeisu mekalikava sieedeede. ⁵ Kabo Pita iwalolau Yeisu koina iwaloba, “Toyakayakatai, ala miya bwaite besiele inamwanamwa, tem ami gwau yaiyona kakabili kaigeda kowa kaiwem, yo kaigeda Mosese kaiwena na kaigeda Ilaitiya kaiwena.” ⁶ Bwaite Pita iwalowalo bwagabwaga kaiwena mekanakavaone me ali matausi. ⁷ Kabo yaloyaloi ilobima ipwaikili yo yaloyaloina koina kaina yabo ilobima sibenalan iwaloba, “Bwaite natugu yamulolo lalakina koina, ana walo kwabenalagili.” ⁸ Sauganane koina sigite-keikeile nige yaiya yabo sigigitai, na Yeisu ibomamo mekalikava. ⁹ Saugana koya mena sisasaluluma Yeisu iwalo-yakasisi-yagili iba, “Tawae wagitailiko tabu tomo kolili kwawawalo-masalagili kanasiga Tomo Natuna boita mena itoloyoima.” ¹⁰ Tawae sigitailiko siwadam na ana walo toloyoine kaiwena sibomamo kolili sieedeede gubesi kana katai. ¹¹ Kabo Yeisu koina sineli siba, “Tawae kaiwena lolina kana toyakayakatai siwaloba, ‘Kani Ilaitiya ibagunama muli mena kabo Mesaiya ilaoma?’” ¹² Na Yeisu kainali iyamaisa iba, “Walo yawasosi, Ilaitiya yakato ibagunama na ginauli meuloina ikatububunan Mesaiya kaiwena. Tem bwaine besiele tawae kaiwena Buki Tabu iwalo-masalan yakato naga Tomo Natuna kamkamna lalakina ilobai yo sisikotanan? ¹³ Yawalo kolimiu, Ilaitiya ilaomako na tawae meuloina nuwanuwali

siginauli mwa siginauliyako koina, besiele Buki Tabu iwalo-masala kaiwena.”

*Kawakawanoimo koina sowasowana
yaluyaluwa biki kaikaiweli tatao-yawatagilagili
(Madiu 17:14-21 yo Luka 9:37-43a)*

¹⁴ Saugana Yeisu me ana tobenaliyao yoli yaiyona koya mena sisasaluluma sigitai boda lalakina kalikavaone sitolo-takikilagili na lolina kana toyakayakataiwo tobenaliyao mekalikavao sigamwagamwa-pakiki. ¹⁵ Bodane Yeisu sigitai kateli sipitali lalakina kabo sisagena silau yo Yeisu silosanasanai. ¹⁶ Na Yeisu ineli iba, “Tawae wagamwagamwa-pakiki-yani mekamikavao?”

¹⁷ Tomo yabo bodane kolili iwalolau Yeisu koina iwaloba, “Toyakayakatai, natugu yakalaiyama koliwo iya yaluyaluwa biki koina ilusae na gamene nige sowasowana iedeededede. ¹⁸ Saugana yaluyaluwa biki ana kaiwe koina, gamene ibeku bwatano mena ikikiwasi yo polu gamwana mena siyawatagili yo mwakana ikikokiko yo yona itawalololi. Kabo am tobenaliyao yakawanoi-yagili yakato yaluyaluwa bikine sitao-yawatagilan na iyamo nige sowasowali.”

¹⁹ Yeisu iwalolau kolili iwaloba, “Kaliyate isa komiu te yau mwa tamiyamiya na tawanesana kabo kwameli koliyau? Ami meli ana yoviya kaiwena yogu ikwatakwata-yagimiu. Saugamo gamene wakalaiyama koliyau.”

²⁰ Kabo gamene sikalaiyama koina. Saugana yaluyaluwa biki Yeisu igitai mwayamwayau gamene ikabiyakikiwasi yo gamene ibeku bwatano mena ikeno-tapitapipili na polupolu gamwana mena siyawatagili. ²¹ Kabo Yeisu

ineli gamene tamana koina iba, “Sauga esana ana kasiebwane iyatubu?” Yo tamana iwaloba, “Ana sauga melumelu koina. ²² Sauga baibaiwana yaluyaluwa bikine gamene igabaen mayau wedowedolina mena yo waila mena sabi unuyamatena. Tem sowasowam, tawae yabo uginauli, ukwate-kamkamna-yagimai na kusaguimai.” ²³ Yo Yeisu iwalo tomone koina iwaloba, “Tawae kaiwena kuwalo ‘tem sowasowam’? Tem tomo me ana meli kani ginauli meuloina simalamalae.” ²⁴ Kabo gamene tamana iwalolau Yeisu koina iwaloba, “Yameli na iyamo yagu meli ikikiu. Kusaguiyau na yameli yawasosi.” ²⁵ Yeisu igitai boda meuloili sisagesagenama kabu yaluyaluwa bikine iyokoiyan iwaloba, “Kowa yaluyaluwa naenaena. Kowa tomo tenaliyao yo gamwaliyao ukwausili. Yaloinayagiwo gamene kulogabaen na tabu kululusaeyoi koina.” ²⁶ Kabo yaluyaluwa bikine iwui yo gamene ikabiyakikiwasi yalalaki na iyawatagili yo ilau. Kabo gamene kana koleya besiele iboita mwa meuloili siwaloba, “Iboita.” ²⁷ Na Yeisu gamene nimana mena ikabilau yo ikeleyatolo. ²⁸ Ginauli meuloina inwawasi kabu silusae nume mena sibomamo na ana tobenaliyao sineli koina siba, “Tawae kaiwena yaluyaluwa bikine nige sowasowamai katao-yawatagilan?” ²⁹ Na Yeisu kainali iyamaisa iba, “Kawakawanoimo koina sowasowana yaluyaluwa biki bwaite besiele tatao-yawatagilan.”

*Yeisu ana boita kaiwena iedeededeyoi
(Madiu 17:22-23 yo Luka 9:43b-45)*

³⁰ Yeisu me ana tobenaliyao yanuwane silogabaen na silalau dedei Galili kaiwena. Yeisu genuwana tomo yabo ikatai toweya siyaele, ³¹ kaiwena ana tobenaliyao iyakayakataili. Iwalo kolili iba, “Naga Tomo Natuna sitalamwan tomo nimali mena yo siunuyamate na kaliyate yaiyona mulina mena kani itoloyoi.” ³² Na ana walone kaiwena nige nuwali imamayale na iyamo nige sineneli koina kaiwena simatausi.

*Tem yaiya nuwanuwana iyamala tobaguna
ilonamwayan baguna inuwalobi na iyamala
topaisowa
(Madiu 18:1-5 yo Luka 9:46-50)*

³³⁻³⁴ Kamwasa mena tobenaliyao sigamwagamwa-pakiki. Saugana siyawatagilima yanuwa Kapeneomi koina kabo nume mena silusae na bwaine koina Yeisu ineli-yagili iba, “Tawae wagamwagamwa-pakiki-yani kamwasa mena?” Na nige kainana siyayamaisa kaiwena ali gamwapakiki yaina tem yaiya kolili iyamala ali tobaguna. ³⁵ Yeisu imiyasio na tobenaliyao yoli tuwelo iyoganlima yo iwalo kolili iba, “Tem yaiya kowa nuwanuwam kolimiu kuyamala tobaguna, ilonamwayagiwo kupei-yataluwo na kuyamala topaisowa kamkavao kaiweli.” ³⁶ Kabo melumelu yabo ikalayama yo luwaluwalili mena iyatolo yo isapwali yo iwalo kolili, ³⁷ iba, “Tem yaiya kowa melumelu yabo bwaite besiele esagu mena kuyogan yau kuyoganiyau. Na yaiya

kowa kuyoganiyau bwaimwa iya toyawasayaune kuyogan.”

Tem yaiya iya nige kala tokalomagigili bwaimwa iya kala tosagu

³⁸ Kabo Yoni iwaloba, “Toyakayakatai, tomo yabo kagitai esam mena yaluyaluwa biki itao-yawatagilagili na kawalo-kausi kaiwena tomone iya nige ala boda yabo.” ³⁹ Na Yeisu iwaloba, “Tabu kwawawalo-kausi kaiwena tem yaiya gin-auli kaikaiweli esagu mena ipaisowaili nige sowa-sowana sauga muli mena ikawa-naenae-yagau. ⁴⁰ Kaiwena tem analiyao nige kala tokalomagigili siya kalakavao. ⁴¹ Yawalo yawasosi kolimiu, tem galogalomiu simagu na yaiya waila iyanumamiu esagu mena kaiwena komiu Keliso ana bodao, iya maisana namwanamwana naga ilobai.”

Yeisu ana yakayakatai woya kaiwena (Madiu 18:6-9 yo Luka 17:1-2)

⁴² Yo tabe iwaloyoi iba, “Tem tomo yabo melumeluwone iwoya-pwanolili, bwaite siya kagu tomeliwo, kana maisa Yaubada koina ipolowesosi kabo tem tomone veku polopolowena galogalona mena sipan yo sigabaen kalita mena ana boita kana polowe. ⁴³⁻⁴⁴ Tabe tem nimam iyalopwanowo kutom-gabaen. Inamwanamwa tem nima kaikaigedam yawasim namwanamwana kulobai. Tabu kulau mayau wedowedolina koina menima labulabuim.* ⁴⁵⁻⁴⁶ Tabe tem kaekaem iyalopwanowo

* **9:43-44:** Tolele-panaisi bagubagunali ali lelelele kolili tomna 44 yo 46 tupwaliyao simiyamiya. Tomna 44 yo 46 ali walo-masala besiele tomna 48.

kutom-gabaen. Inamwanamwa tem kaekae kaikaigedam yawasim namwanamwana kulobai. Tabu kutatalam sigabaegiwo mayau wedowedolina koina mekae labulabuim. ⁴⁷ Tabe tem manim iyalopwanowo ukasigabaen. Inamwanamwa tem man kaikaigedam Yaubada ana kaba loina koina kulusae. Tabu kutatalam sigabaegiwo mayau wedowedolina koina meman labulabuim. ⁴⁸ Dedeinane koina wesoweso tomo kwapina sikankan nige siboboita yo mayau iwedowedoli nige ana kaba boita. ⁴⁹ Kabo tomo meuloili mayau kalapulupululuna ikabi-namwanamwaili, besiele kan kalita ikabi-namwanamwai. ⁵⁰ Kalita ginauli namwanamwana na iyamo tem ana kaiwe yo kamnana imwawasi nige sowasowana inamwanamwayoi. Kabo ilonamwayagimiu mumugamiu kwaboma kwalotonan kana namwanamwa na kaigeda kaigeda kwaemulomulolo-wagimiu na kwamiya-daumwali.”

10

Inawase kaiwena (Madiu 19:1-12 yo Luka 16:18)

¹ Yeisu yanuwane ilogabaen yo ilau ilusae Yudiya ana dedei mena yo ilopanaisi Yolidan dedei yabo mena. Boda lalakina silogogoyoima koina kabo iyakayakataili besiele sauga meuloina. ² Palisiyao tupwali silaoma yo nuwanuwali Yeisu sitonan yo koina sineli siba, “Gubesi, ala loina italamwan inawase kaiwena o nigele?” ³ Kabo Yeisu iba, “Loina tawae Mosese iyeyawa

kolimiu?” ⁴ Na Palisiyao siba, “Mosese italam tem tau nuwanuwana inawase baguna pepa koina ana sikote ilele kabo pepane iwolena wainena koina na iinawase.” ⁵ Yo Yeisu iwaloba, “Katemiu sikololo mwa bwaite kaiwena Mosese loinane ilele kaiwemiu. ⁶ Sauga bagubagunana Yaubada ana yamayamayale koina tomo labui iyamayaleli, tau yo sine. ⁷ Bwaite kaiwena mwa tau tamana yo sinana ilogabaegili na wainena mekanakava simiya toyawa, ⁸ yoli labuine kwapi kaigeda. Baguna siya tomo labui, sauga bwaite siya besiele tomo kaigeda. ⁹ Yaubada ipei-labui-yagiliko, tabu tomo yabo ipepei-suwalagili.”

¹⁰ Yo muli mena Yeisu me ana tobenaliyao sipileyoima nume mena yo tobenaliyao sineliyoi ana walo inawase kaiwena. ¹¹ Yeisu iwaloba, “Tem tau wainena iinawaseyan na ilopanaisi sine yabo koina tau bwaite iganawali, bwaite lopwano iginauli wainena bagubagunana manna mena. ¹² Yo tabe tem sine wainena iinawaseyan na ilopanaisi tau yabo koina sine bwaimwa iganawali.”

*Yeisu melumeluwo iwalo-muloloili
(Madiu 19:13-15 yo Luka 18:15-17)*

¹³ Tomo melumeluwo sikalailima Yeisu koina na tem ikabitonagili na iyamo ana tobenaliyao tomone siyokoiyagili. ¹⁴ Saugana Yeisu ali paisowa igitai imunamunai kabo iwaloba, “Tabu melumeluwo wakaukausili. Kwatalamwagili silaoma koliyau kaiwena Yaubada ana kaba lina imiyamiya melumeluwo bwaite besiele kaiweli. ¹⁵ Yawalo yawasosi kolimiu, tem yaiya tomo mumugana nige besiele melumelu, nige sowasowana Yaubada ana kaba lina ilusae.”

¹⁶ Kabo Yeisu melumeluwone ikalaili ipeili kaena mena yo nimana ipeili kolili na iwalo-mulololi.

*Yeisu kana muliya kaiwena ikololo
(Madiu 19:16-30 yo Luka 18:18-30)*

¹⁷ Saugana Yeisu ilalau kamwasa mena tomo yabo isagenama, tutulina italusakonayan manna mena na ineli koina iba, “Toyakayakatai namwanamwana, tawae yaginauli na yawasigu miyamiya yaina yalobai?” ¹⁸ Yeisu kainana iyamaisa iba, “Tawae kaiwena ukawa-namwanamwa-yagau? Nige yabo tonamwanamwana, Yaubada ibomamo. ¹⁹ Na Yaubada ana loinao ukwatailiko bwaimwa yakato ‘Tabu kuunuyamate, tabu uganawali, tabu ukewali, tabu kumwakomwakota, tabu mwakota mena tomo ali gogo ukalakalaili, tabe yaboyoi tamam yo sinam kuyakasisi-yagili.’”

²⁰ Na tomone iwaloba, “Toyakayakatai, yagu sauga game koina yo kanasiga kabona loinane bwaitete meuloili yaobigaili.” ²¹ Kabo Yeisu tomone imankulakulai me ana katekamkamna kabo iwalolau koina iba, “Ginauli kaigedamo koliwo ideva. Kupileyoi am yanuwa mena na am gogo meuloili ugimwala-yagili, na maneline kuyauyagili tobubutuma kolili mesabana am wasawasa bulibuli mena kulobai. Na kulaoma kumuliya kolyau.” ²² Walo bwaite kaiwena nuwanae kana koleya iyawatagili tomone manna mena kabo ilau me ana nuwanae kaiwena iya towasawasa.

Wasawasa siya kaba woya

²³ Kabo Yeisu igite-keikeile yo ana tobenaliyao iwalo kolili iba, “Tem analiyao me ali wasawasa

lalakina ali lusae Yaubada ana kaba lolina koina ikololo.”²⁴ Saugana tobenaliyao ana walo sibenalan kateli sipitali. Tabe iwaloyoi iba, “Natuguwao, Yaubada ana kaba lolina kana lusae ikololososi.”²⁵ Towasawasao ali lusae Yaubada ana kaba lolina koina ikololososi kabo kameli sinalom gulana koina ana lusola.”²⁶ Saugana tobenaliyao walo bwaite sibenalan kateli sipitali lalakina na siwalolau koina siba, “Tem bwaite besiele, yaiya sowasowana lebo ilobai?”²⁷ Yeisu imankulakulaili yo iba, “Ginauli bwaite yawasosi ipolowe tomo kolili, na Yaubada koina nige kana polowe yabo kaiwena Yaubada koina ginauli meuloili simalamalae.”²⁸ Kabo Pita iwaloba, “Na kai gubesi? Ama gogo meuloili kalogabaegiliko na kamuliya koliwo.”²⁹ Yeisu Pita kainana iya-maisa iba, “Yawalo yawasosi kolimiu, yaiya tem ana nume, kanakavao, dunao, sinanao, tamanao, natunao yo ana bwatanoyao ilogabaegili esagu mena yo tabe wasana namwanamwana kaiwena,³⁰ maisana lalakina naga ilobai sauga ilalaoma koina besiele kani nume baibaiwali, kanakavao, dunao, sinanao, natunao yo bwatanoyao. Yo tabe besiele kamkamna ilobai na iyamo naga sauga muli mena yawasina miyamiya yaina ilobai.³¹ Bwaite saugane koina siya tobagunao meuloili naga kani simuliya na siya tomulimuliya naga sibaguna.”

*Yeisu ana walo yayionana ana boita kaiwena
(Madiu 20:17-19 yo Luka 18:31-34)*

³² Yo kamwasa mena sisasae Yelusalema kaiwena, Yeisu ibagubaguna na kana tomuliya bodaliyao meuloili simulimuliya. Ana tobenaliyao

sikatewakaka yo tupwaliyao tomo simulimuliye me ali matausi. Kabo yoli tuwelo iyoga-suwalagili yo iyanuwapeiyoili tawae naga kani iyawatagili koina, ³³ iba, “Sauga bwaite tasasae Yelusalema. Yo Tomo Natuna naga siyagayan topwaoli lalakili yo lolina kana tobagunao kolili. Yo ana boita kaiwena siloina sabi unuyamatena muli mena sitalamwan siya nige Yudiya tomoliyao kolili, ³⁴ yo siya sitalatalawasiyan, sikaikaisoi tabe balae mena sisapi muli mena siunuyamate yo kaliyate yaiyona mulili mena itoloyoi.”

*Yemesa te Yoni ali kawanoi Yesu koina
(Madiu 20:20-28)*

³⁵ Yemesa te Yoni, Sebedi natunao, Yesu koina silaoma siwaloba, “Toyakayakatai, kalaoma kaiwena ginauli yabo nuwanuwamai.” ³⁶ Yesu iwaloba, “Tawae nuwanuwamiu yapaisowai kaiwemi?” ³⁷ Kabo siba, “Saugana am kaba miya wasawasana koina kumiyasio am kaba lolina koina nuwanuwamai salim mena kamiyasio kaigeda ulaulam mena yo kaigeda gegebam mena.” ³⁸ Yesu iwaloba, “Komiu nige wakakatai tawae wakawakawanoiyan.” Muli mena ineli walo kobwaibwaili mena iba, “Gubesi, kamkamna komwanane koina naga yanuma sowasowana komiu tabe koina kwanuma? Na tabe babitaiso polowenane naga yalobai gubesi sowasowamiu koina kwababitaiso besiele?” ³⁹ Siba, “Sowasowamai.” Na Yesu iba, “Komwane koina naga kani yanuma komiu besiele koina kani kwanuma yo besiele babitaisone koina naga kani yababitaiso komiu besiele kani kwababitaiso, ⁴⁰ na nige sowasowana analiyao yagitesipwaili

yagu kaba lolina koina yaiya ulaulagu mena na yaiya gegebagu mena simiyasio. Yaubada bwaite kaba miya ikatububunagiliko kaiwena ibomamo ikatai yaiya naga isaguiyau sauganane yaloina yagu kaba lolina koina.”

Tobagunao mumugali kaiwena

⁴¹ Na ana tobenaliyao yoli sanaulu Yemesa te Yoni ali kawanoi kaiwena simunamunai-yagili. ⁴² Mwa Yeisu meuloili iyogagogonagilima yo iba, “Komiu wakataiyako siya nige Yaubada simemeliyan ali toloinao siloinayagili yo ali tobagunao siwalo kaiwe kolili. ⁴³ Na komiu tabu besiele wagiginauli. Tem yaiya kowa nuwanuwam esam ilalaki ilonamwayagiwo kamkavao kaiweli kuyamala topaisowa. ⁴⁴ Na tem yaiya kowa nuwanuwam kuyamala tobaguna ilonamwayagiwo am eliyamwao meuloili kaiweli kuyamala topaisowa. ⁴⁵ Tomo Natuna nige ilalaoma yakato kwapaisowa koina na ilaoma sabi paisowa kolimiu yo tabe yawasina italamwan tomo meuloili iyamaisa-yavivila-yoilima.”

Yeisu Batimeo manna iyalalali

(Madiu 20:29-34 yo Luka 18:35-43)

⁴⁶ Yo silaoma Yeliko. Saugana Yeisu me ana tobenaliyao yanuwane silologabaen boda lalakina siyamuli-kusulili. Kabo tomangibugibu yabo esana Batimeo tamana esana Timeo silobai. Sauga meuloina kamwasa dedeina mena imiyamiya na ikawakawanoi mane yo gogo kaiweli. ⁴⁷ Na Batimeo wasa ibenalan yakato Yeisu game Nasaleta ilalau kabo iyoga

iba, “Yeisu, Deibida tubuna, ukwatekamkamna-yagau.” ⁴⁸ Tomo meuloili Batimeo siwalo-kausi siba, “Kumwanou.” Na iyoga kaikaiwe iba, “Deibida tubuna, ukwatekamkamna-yagau.” ⁴⁹ Kabo Yeisu iba, “Kwayoganama.” Yo tomo siyoga koina, siba, “Kuyaliyaya. Kutolo kulaoma. Yeisu iyogayoga kaiwem.” ⁵⁰ Yo kana kabobo isou, mwayamwayau itolo ilaoma Yeisu koina. ⁵¹ Yeisu ineli koina iba, “Tawae nuwanuwam kaiwem yapaisowai?” Yo tomangibugibune iwaloba, “Toyakayakatai, nuwanuwagu mangu silala.” ⁵² Yo Yeisu iba, “Inamwanamwa, kulau, am meli ikabi-namwanamwaiwo.” Sauganane koina Batimeo manna silala yo kamwasa mena Yeisu iyamuli-kusuli.

11

*Yeisu ana lusae Yelusalema koina
(Madiu 21:1-11 yo Luka 19:28-40 yo Yoni 12:12-19)*

¹ Yo sisasae Yelusalema kaiwena yo tupwana imamalawe. Silaoma yanuwa kikiuli Bedani yo Bedipegi bwaimwa koya Olibe yaulina mena kabo Yeisu ana tobenaliyao labui iyawasa-bagunayagili. ² Iwalo kolili bwaite besiele iba, “Kwalau yanuwa kikiuna bwaimwa manimiu mena. Na saugana kwalulusae yanuwane koina ase natuna yabo wagitai sipan-kalatan. Bwaimwa ase natuna wauwau-bona nige yabo tomo imwamwalisae-tonan. Asene kwalivasi yo kwayoganama. ³ Na tem yabo ineli kolimiu iba, “Tawae kaiwena bwaimwa ase natuna kwalivalivasi?”, kabo tomone koina kwawaloba,

‘Taubala nuwanuwana sauga kubwakubwanamo iyapaisowa kabo iyavivilayama yoi.’ ”

⁴ Yo yoli labuine silau yo ase natuna silobai kamwasa mena nume gamwana mena sipan-kalatan. ⁵ Saugana silivalivasi tomo tupwaliyao salili mena sitotolo sineli siba, “Tawae kaiwena asene natuna kwalivalivasi?” ⁶ Mwa yoli labuine kainali siyamaisa besiele tawae Yeisu iwalowen kolili. Kabo tomone sitalam. ⁷ Yo tobenaliyao ase natuna silivasi siyoganama Yeisu koina. Tomo kali kwama ase dagelana mena siyeseli kabo Yeisu imwalisae koina. ⁸ Yo boda meuloili kali kwama kamwasa mena siyeseli yo tupwali silau kamwasa dedeina mena yo mayau lagalagali meliguli sitomli yo siyeseli kamwasa mena. ⁹ Boda tupwaliyao Yeisu sibagunayan na boda tupwaliyao simuliya yo meuloili sitobatobali siyogayoga siba, “Osana. Yaubada tatobalan. Guyau iwalo-muloloi iya ilaoma Yaubada esana mena. ¹⁰ Guyau iwalo-muloloi iya ilaoma ala Kini, tubula Deibida ana kaba lolina ikalaisyama. Osana. Yaubada tato-balan.” ¹¹ Yeisu ilau Yelusalema yo Nume Tabu koina ilusae yo ginauli meuloina Nume Tabu kalona mena iman-kulakulailimo na kaiwena dabwelo isusugu mwa me ana tobenaliyao yoli tuwelo sipileyoi Bedani na bwaine koina sikeno.

Yeisu mayau yabo iyokoiyan

(Madiu 21:18-19)

¹² Yanuwa ilayan Bedani silogabaen na silalau Yelusalema kaiwena kabo Yeisu iguliyam. ¹³ Yo kelamamalawe mena mayau yabo esana fig, kana koleya besiele venavena, meliguna igitai mwa inuwanuwatu tem mayaune me kanna kabo ilau

salina mena. Na saugana ilau koina ilobai ligu bwagabwagana nige kannu, kaiwena mayaune nige naga ana sauga uwe. ¹⁴ Mwa Yeisu mayaune iyokoian iwalo, “Nige sowaswana kuuweyoi na tomo koliwo sikekan.” Yo ana walone bwaite ana tobenaliyao sibenalan.

*Yeisu togimwala itawoili Nume Tabu mena
(Madiu 21:12-17 yo Luka 19:45-48 yo Yoni 2:13-22)*

¹⁵ Saugana silaoma Yelusalema koina Yeisu ilusae Nume Tabu kalona mena. Bwaine koina ilobaili togimwala kalona mena. Kabo iyatubu itawoili yo mane toyakunelae ali teibeli ibukeileli yo bunetutu kali togimwala ali kaba miya besiele ibukeileli. ¹⁶ Yo yaboyoi Nume Tabu kalona iyakasiyan tabu tomo yaboyoi ginauli yabo sikalai silawanama Nume Tabu kalona mena. ¹⁷ Iyakayakataili, iwalo, “Buki Tabu koina Yaubada ana walo silele iwalo, ‘Yagu Nume bwaite esana sipeiyako kaba kawanoi tomo meuloili kaiweli,’ na iyamo komiu kwapisowai besiele tokewali ali gula.” ¹⁸ Topwaoli lalakili yo lina kana toyakayakatai Yeisu ana paisowa wasana sibenalan yo siyatubu sinuwanuwatu toisabo kamwasa koina na siunuyamate. Na Yeisu simatausan kaiwena tomo meuloili nuwali iyai ana yakayakatai kaiwena. ¹⁹ Saugana dabwelo isusugu Yeisu me ana tobenaliyao Yelusalema silogabaen.

*Mayauwa Yeisu iyoyokoianwa iweweka
(Madiu 21:20-22)*

20 Yanuwa ilayan malala mena silalau Yelusalema kaiwena yo Yeisu mayauwa esana fig iyoyokoianwa sigitai lamna yo mayauna siboita yo liguna meuloina siweweka. 21 Pita Yeisu ana walo inuwatu-kalatan yo iwaloba, “Toyakayakatai, ugitai mayauwa kuyoyokoianwa iboita yo liguna meuloina siweweka.” 22 Yeisu Pita kainana iyamaisa iba, “Yaubada kumeliyan. 23 Yawalo yawasosi kolimiu, tem tomo yabo me ana meli na nige me ana nuwa labulabui yo iwalo koyane koina iba, ‘Kulau na kuboma ugabaegiwo kalita mena’ kani iyawatagili besiele ana walo. 24 Bwaite kaiwena yawalo kolimiu baguna kwameli na tem tawae wakawanoian Yaubada koina kani kwalobai. 25 Yaboyoi saugana tem kwatolo na wakakawanoi Yaubada koina baguna tawae kamikavao naenaena siginauli kolimiu kwanuwatu-pwaikili na mesabana Tamamiu bulibuli mena tawae ami naenaena inuwatu-pwaikili. 26 Tem kamikavao ali naenaena nige kwanunuwatu-pwaikili, tabe besiele komiu ami naenaena Tamamiu bulibuli mena kani nige inunuwatu-pwaikili.”*

*Yeisu ana loina kaiwena
(Madiu 21:23-27 yo Luka 20:1-8)*

27 Sipileyoima Yelusalema na saugana Yeisu Nume Tabu kalona mena ilolokeikeile topwaoli lalakili yo loina kana toyakayakatai yo yanuwane kana tautaubalao mekalikavao silaoma koina. 28 Yo Yeisu ana paisowa laina kaiwena sineliyan

* **11:26:** Tomna 26 Buki kana tolele-panaisi bagubagunali sibaibaiwa walo bwaite nige sileleli, nuwana tomo yabo ana etulan bwaite.

siwaloba, “Yaiya ana laina mena yo ana kaiwe mena ginauli bwaite kupaipaisowaili?” ²⁹ Yeisu kainali iyamaisa iba, “Neli yabo yaneliyan kolimiu. Tem kwayamaisa koliyau kani yawalo kolimiu yaiya ana laina mena ginauli bwaite yapaipaisowaili. ³⁰ Yagu neli bwaite kwayamaisa. Yoni Toyababitaiso tomo iyababitaicoli. Ana loinane toweya ilaomaya? Yaubada koina o nuwana tomo yanuwa yaulina kolili?” ³¹ Kabo sibomamo kolili sigamwapakiki siwaloba, “Ana walo gubesi tem ala yamayamaisana? Kaiwena tem tawaloba, ‘Yaubada koina’ kani iwaloyoi kolila, ‘Tawae kaiwena Yoni nige kwamemeliyan?’ ³² Na tem tawaloba, ‘Tomo kolili’ naga boda simunamunai-yagila kaiwena tomo meuloili Yoni simeliyan yakato iya palopita yawasosi.” ³³ Mwa siwaloba, “Nige kakakatai.” Kabo Yeisu iwalolau kolili iwaloba, “Yau tabe kani nige yawawalowen kolimiu yaiya ana laina mena ginauli bwaite yapaipaisowaili.”

12

Walo kobwaibwaili togitekalatan naenaeli kaiweli

(Madiu 21:33-46 yo Luka 20:9-19)

¹ Muli mena Yeisu iwalo-kobwaibwaili kolili iwaloba, “Tomo yabo ana tano isepa yo oine ikumai kabo igana-takikili yo gula yabo ikeli oine kanna masina ana kaba tamtamna yo nume saliyana malamalawena yabo ikabi tano togitekalatan ali kaba miya yo ali kaba gite-takitakikili tanone. Kabo iwolegili tomo tupwaliyao kolili yakato siya togitekalatan

tanone siyapaisowa yo oine kanna sigimwala-
yani kali sagu kaiwena yo tabe manena tupwana
siwolena tanuwaganane koina. Kabo muli mena
ilogabaegili ilau yanuwa uloina koina. ² Kabo
kelikeli kana sauga mena taubala ana topaisowa
yabo iyawasa yakato oine kanna tupwana tano
togitekalatanwo kolili ikalaiyama. ³ Na iyamo
tano togitekalatanne topaisowane sikabikalatan
yo sisapi mwa siyawasa-yapileyoi menimana.
⁴ Kabo taubalawa ana topaisowa labuina
iyawasayoi kolili mwa siunui kulukuluna mena
yo siunui-yanayanae kabo me ana mwalimwaline
ipileyoima. ⁵ Yo tabe yaiyonana iyawasayoi
kolili na topaisowane siunuyamate. Sauga
meuloina besiele, topaisowaone iyawayawasali
kolili sauga tupwana sisapili yo sauga tupwana
siunuyamateli.

⁶ Topaisowa meuloili iyawasaliko na
kaigedamo imiyamiya iya natuna tauna imulolo
lalakina koina. Taubalane iwaloba, 'Iya bwaite
natugu kani siyakasisiyan.' Kabo iya ana
kaba mwawasi iyawasa kolili. ⁷ Na saugana
togitekalatan natunane sigitai sibomayoi
siedeede kolili siba, 'Iya tano tanuwagana natu
yawasosina. Talau taunuyamate na mesabana
kita tanone takalai ala tano.' ⁸ Mwa sikabikalatan
yo tano kalona mena siunuyamate, boiboitana
sikalai na sigabae-yawatagilan ganamuli
mena." ⁹ Yeisu ana edeede iyemwawasi
kabo ineli kolili iwaloba, "Tawae kani taubalane
ipaisowai? Walo yawasosi, taubalane kani ilaoma
togitekalatanne iunuyamateli yo tanone kani
iwolena togitekalatan uloili kolili. ¹⁰ Gubesi,

nuwana nige sauga yabo Buki Tabu ana walone bwaite kwayayasili? “Tokabikabi veku yabo sikalai yakato nume sikabi koina na vekune sikawa-naenaeyan yo sisikotanan. Na Guyau vekune ikalai iyatolo-bagunayan yakato veku meuloili iloinayagili yo sikaiwe. ¹¹ Bwaite Guyau ana paisowa namwanamwasosina manla mena.’” ¹² Yudiya ali tobagunao Yeisu ana walo kobwaibwaili bwaite sibenalan yo sikatai yakato siya kaiweli iwalowalo, kabo kamwasa siloyaloyai sabi kabikalatanna. Na iyamo nige sikakabikalatan kaiwena boda simatausagili mwa Yeisu silogabaen silau.

*Gubesi Sisa ana takesi kana pei kaiwena?
(Madiu 22:15-22 yo Luka 20:20-26)*

¹³ Yo muli mena Yudiya ali tobagunao Palisiyao tupwali yo Elodi ana bodao siyawasali Yeisu koina kaiwena nuwanuwali sineli mwakomwakota na tem ana lopwano silobai. ¹⁴ Kabo silaoma Yeisu koina yo siwaloba, “Toyakayakatai, kakatai kowa towalo yawasosi. Tomo ali kaiwe nige kumamatausagili kaiwena tomo lalakili nige ugegolulau kolili. Yo am yakayakatai Yaubada ana kamwasa kaiwena idudulaisosi. Na gubesi, inamwanamwa Kini Sisa kaiwena takesi tapei o nigele? ¹⁵ Takesi tayamaisa o nigele?” Na Yeisu ali mwakota ikatai yo iwalo kolili iba, “Tawae kaiwena kwatonan tem kwayakonayau ami mwakota koina? Naga manene wakalaiyama yagitai.” ¹⁶ Yo mane kaigeda siwolena yo Yeisu ineli kolili iwaloba, “Kwawalo koliyau, mane bwaite

koina yaiya makamakayauna?” Yo kainana siya-
 maisa siba, “Kin Sisa.” ¹⁷ Kabo Yeisu iwalo kolili
 iba, “O, besiele. Kin ana gogo kwaolena kin koina,
 na tem Yaubada ana gogo kwaolena Yaubada
 koina.” Mwa Yeisu ana walo bwaite kaiwena
 kateli sipitali.

Toboita ali toloyoi

(Madiu 22:23-33 yo Luka 20:27-40)

¹⁸ Kabo Sadusiyao tupwaliyao silaoma Yeisu
 koina. Na siya ali yakayakatai koina siwalo
 yakato toboita nige sowana sitoloyoi. ¹⁹ Siwaloba,
 “Toyakayakatai, beyabeyana Mosese ilele
 kaiwela, ‘Tem yaiya tomo ikasole yo nige natuna
 na iboita kani kanakava ilaoma kwabukwabulina
 ikasolanana na tem sinene ikabi yakato toboitane
 iya natuna.’” ²⁰ Kabo Sadusiyao kaba gite yabo
 siwalowen Yeisu koina siwaloba, “Tomo yabo
 mekanakavao simiyamiya yoli seben yo kali
 tobagubaguna ikasole yo nige natuna na iboita
 yaboyoi kanakava salina mena kwabukwabuliwa
 ikasolanana yo tabe nige natuna na iboita. ²¹ Yo
 tabe kanakava salina mena kwabukwabuliwa
 ikasolanana yo mekanakava simiyamiya tabe
 nige natuna na tomowa iboita. Yo besiele
 yaiyonana. ²² Yo besiele kanakavaone meuloili,
 kwabukwabuline sikasolanana na siboiboita nige
 natuliyao kwabukwabuline koina kabo muli
 mena kwabukwabuliwa iboita. ²³ Na toloyoi
 kana sauga mena sinene yaiya kani wainena
 yawasosi? Kaiwena yoli sebenne sikasolanana.”
²⁴ Yo Yeisu neli bwaite iyamaisa iwaloba,
 “Bwaite ami lopwano kaiwena Buki Tabu nige
 wakakatai yo yaboyoi Yaubada ana kaiwe nige

wakakatai. ²⁵ Toboita ali toloyoi mulina mena tomo kani nige sikakasole. Na siya ali miyamiya besiele aneloseyao bulibuli mena. ²⁶ Toboita ali toloyoi kana katai bwaite besiele. Tem Mosese edeededena kwayasili Buki Tabu koina kani kwalobai Yaubada mayau kalapulupululuna koina ieededede Mosese koina iwaloba, ‘Bwagana Abelamo, Aisake yo Yakobo siboitako siyaele bulibuli mena meyawasili, yau ali Yaubada.’ ²⁷ Mwa koina Yaubada nige tomo boiboitali ali Yaubada, siya tomo meyawasili ali Yaubada. Na komiu Sadusiyao kwalopwano lalakina.”

*Toisabo loina ilalakisosi?
(Madiu 22:34-40 yo Luka 10:25-28)*

²⁸ Yo loina kana toyakayakatai yabo ilaoma yo ali gamwapakiki ibenalan. Ikatai Yeisu ali neline iyamaisa-yadudulai. Kabo ineli Yeisu koina iba, “Loina meuloili kolili toisabo loina ilalakisosi?” ²⁹ Kabo Yeisu iwaloba, “Bwaite loina lalakinaele, ‘Kwabenali, komiu Isileli, Yeoba ala Yaubada iya ibomamo. ³⁰ Yo am Guyau Yaubada kumulolo koina katem meuloina mena yo yaluyaluwam meuloina mena yo nuwam meuloina mena yo am kaiwe meuloina mena.’ ³¹ Loina labuina bwaite, ‘Kamkavao kumulolo kolili besiele kowa kam mulolo.’ Bwaite loina labuine siya loina meuloili silalaki-gabaegili.” ³² Kabo loina kana toyakayakatai Yeisu ana walo ibenalan yo iwaloba, “Toyakayakatai, am walo bwaite walo yawasosi, iya ibomamo Yaubada yo nige yaubada yaboyoi imiyamiya. ³³ Tomo ilonamwayagila tem Yaubada tamulolo koina katela meuloina mena

yo ala katai meuloina mena yo ala kaiwe meuloina mena yo yaboyoi kalakavao tamulolo kolili besiele kita taboma kala mulolo. Loina labui bwaite silalakisosi kabo muli mena yakayakan kolili tapwaopwaoli.” ³⁴ Yo Yeisu tomone ana walo ibenalan yakato idudulai na iwalolau koina iba, “Kowa kumiyamiya Yaubada ana kaba loina salina mena.” Bwaine koina kalisiga nige sauga yaboyoi silaoma Yeisu sitotonan yoi.

Mesaiya iya Deibida tubuna yo tabe Deibida ana Guyau

(Madiu 22:41-46 yo Luka 20:41-44)

³⁵ Yo Yeisu Nume Tabu kalona dedeina mena iyakayakataili yo tomo kolili iwalolau iwaloba, “Loina kana toyakayakatai siwawalo yakato Mesaiya iya Deibida tubuna. Tawae kaiwena siwalo besiele?” ³⁶ Yo Yaluyaluwa Tabuna Deibida iyanuwapei na Deibida iwaloba, ‘Yeoba Yaubada iwalo yagu Guyau koina, ulaulagu mena kumiyasio, kanasiga kam tokaleyayao yapeili kaekaem yaulina mena.’ ³⁷ Deibida ibomamo Mesaiya ikawa-Guyauwan. Tem besiele, gubesi mwa yakato Mesaiya iya Deibida tubuna?” Yo tomo meulolili Yeisu ana yakayakatai kaiwena siyaliyaya.

Yeisu loina kana toyakayakatai ikawa-naenae-yagili

(Madiu 23:1-36 yo Luka 20:45-47)

³⁸ Saugana Yeisu tomo iyakayakataili iwaloba, “Wagitekalatagimiu loina kana toyakayakataiyao kaiweli. Kaiwena silaoma kwama malamalawena siluwuili silolokeikeile

kaba gimwala kolili na tem tomo sigitaili na sikawatoki kolili. ³⁹ Yo yaboyoi nuwanuwali kaba miya namwanamwali nume tapwalolo kolili simiyasio yo besiele soi kali sauga koina nuwanuwali simiya-baguna tomo manli mena kali yakasisi kaiwena. ⁴⁰ Yo tabe kwabukwabuliwo ali nume sikalaili mwakota mena. Kabo muli mena silau sitapwalolo yo ali kawanoi simamalawe na mesabana tomo ali nuwatu yakato siya todudulai. Na nigele, naga Yaubada maisa polopolowena iwolegili.”

Kwabukwabuli ana mulolo ilalakisosi Yaubada manna mena kabu muli mena towasawasao ali mulolo

(Luka 21:1-4)

⁴¹ Yeisu imiyasio mulolo kaba peina salina mena yo tomo meuloili ali mulolo mane silopelopei na Yeisu igitagitaili. Towasawasao sibaibaiwa silaoma ali mulolo mane lalakina sipeipeili. ⁴² Na kwabukwabuli yabo ana mulolo pene kikiuli labuimo ipeili. ⁴³ Kabo Yeisu ana tobenaliyao iyoga-gogonagilima yo iwalo kolili iwaloba, “Yawalo yawasosi kolimiu, kwabukwabuli bwaine ana mulolo, meuloili ali mulolo ilalaki-gabaegili. ⁴⁴ Kaiwena meuloili ali tupwa lalakili simiyamiya na bwaite kwabukwabuline iya tobubutuma yo ana mane meuloina ipei yo nige yaboyoi ana tupwa imiyamiya na koina kana igimwala.”

Yeisu ana walo-masala Nume Tabu ana tatag-waligwali kaiwena

(Madiu 24:1-2 yo Luka 21:5-6)

¹ Yeisu me ana tobenaliyao Nume Tabu mena siyawatagili kabo ana tobenali yabo Nume Tabu kana koleya Yeisu koina iyakenayan iwaloba, “Toyakayakatai, ugitai nume bwaite kali paisowa sinamwanamwasosi veku lalakili kolili sikabili.” ² Na Yeisu iwaloba, “Numeline lalakili ugitagitaili naga meuloili sitatagwaligwali yo nige sowaswana veku yaboyoi itupwa ana kaba miya mena imiyamiya ugitaoyoi.”

Sauga mwawamwawasina kana kilakilala

(Madiu 24:3-14 yo Luka 21:7-19)

³ Muli mena sikawasae Olibe koyana mena kabo Yeisu imiyasio. Bwaine koina sowaswana sigite-panaisi Nume Tabu sigitai. Yo Pita, Yemesa, Yoni, Anidulu sibomamo silaoma Yeisu koina sineli, ⁴ siwaloba, “Kuwaloma kolimai toisabo sauga koina ginauline kuwalowalowegiline kani siyawatagilima? Toisabo kilakilala kani kagitai na kakatai ginauline kani kikiunamo siyawatagili?” ⁵ Kabo Yeisu iwalo kolili iwaloba, “Wagitekalatagimiu, kisimo tomo tupwaliyao simwakotayagimiu. ⁶ Kaiwena naga kani tomo sibaibaiwa esagu mena silaoma na kaigeda kaigeda kani iwaloba, ‘Yau Mesaiya’ yo walone koina tomo sibaibaiwa simwakotayagili. ⁷ Yaboyoi, naga wasa kwabenalagili kaleya salimiu mena yo kelamamalawe mena. Nige sowana wakatewakaka kaiwena ginauli bwaitete kani siyawatagili baguna, na yanuwa yaulina

ana kaba mwawasi kana sauga naga. ⁸ Boda yo boda kani sikaleya. Yaboyoi kaba loina yo kaba loina kani sikaleya. Mwanikiniki kani siyawatagili dedei meuloili kolili. Tabe guliyam lalakili kani siyawatagili. Ginauliline bwaite sauga kolokololona ana kaba tubu. ⁹ Na komiu wagite-kalatagimiu, kaiwena naga tomo sikabi-kalatagimiu yo silawagimiu yatala kaiwena. Tabe sisapimiu nume tapwalolo kolili. Kaiwena komiu kwameliyagau kani kwatolo toloinao yo kinyao manli mena na wasa namwanamwana kwayawasayan kolili. ¹⁰ Baguna wasane waguguyeyan dedei meuloili kolili, kabo muli mena sauga ana kaba mwawasi iyawatagili. ¹¹ Yo tem sikabi-kalatagimiu yo silawagimiu sabi yatala-yagimiu nige sowana wakatewakaka kani gubesi ami edeedede. Na kwaeededemo tawae Yaluyaluwa Tabuna iyeyawa, kaiwena nige komiu ami walo, na iya ana walo. ¹² Sauga ilalaoma susu kalona mena kanakava kani kanakava iwalo-masalan sabi unuyamatena. Besiele tama kani iginauli natuna koina. Tabe melumeluwo kani tamaliyao yo sinaliyao sisikotanagili na siwalo-masalagili sabi unuyamateli. ¹³ Yo tomo meuloili kani sikalomagigi-lagimiu kaiwena komiu kagu tomeliwo. Na iyamo tem yaiya me ana meli na itolo kaiwe kanasiga sauga ana kaba mwawasi koina kani leboina ilobai.”

*Sauga naenaena ana yawatagili
(Madiu 24:15-28 yo Luka 21:20-24)*

14 Yeisu nagamo iedeedede, “Na kani wagitai ginauli naenaesosina iya tosiyanae siyatolo bwaine dedeinane koina iya nige ana kaba tolo. Tem yaiya buki bwaite iyasili inuwa-mayaleyan. Bwaine saugane koina Yudiya kana tomiya ilonamwayagili meuloili siyabubu koya kolili kaiwena kisi sikamkamna. 15 Tem yaiya kowa am nume kewana mena kupaipaisowa kuyabubu mwayamwayau, tabu sauga ugagabaen am gogo nume mena kaiweli. 16 Yo tem yaiya kowa am tano mena kupaipaisowa kuyabubu mwayamwayau, tabu kupipileyo kam kwama dedei yabo mena kupepei kaiwena. 17 Ooo, yawasosi kategu ikamkamna-yagili siya tosiyamao yo toyasuyasusuwo kaiweli, kaiwena kani ikololososi kolili sauga bwaine koina. 18 Koina wakawakawanoi na sauga namwanamwana Yaubada iyeliwa ami sauga yabubu koina na tabu tulutulu kana sauga koina. 19 Walo yawasosi, sauga bwaine koina ikololososi kaiwena saugana Yaubada yanuwa yaulina iyamayale koina yo kanasiga kabona, nige yabo nae bwaite besiele yo muli mena naene bwaite nige sowana iyawatagiliyoima. 20 Nae bwaine kana kaliyate tem Yaubada nige ikakabi-yakubwali tomo meuloili kani siboita, na iyamo Yaubada kaliyateline ikabi-yakubwali siya ana tomoyao gitegitesipwaili kaiweli. 21 Yo sauga bwaine koina tem yaiya iwalo kolimiu, ‘Keliso bwaite’ o ‘Keliso bwaine’ tabu kwamemeliyan. 22 Kaiwena keliso mwakomwakotali yo palopitao mwakomwakotali naga siyawatagili yo kilakilala yo ginauli kaba nuwapwanopwano sipaisowaili

yo kolili sowasowali Yaubada ana tomoyao gitegitesipwaili siwoyaili. ²³ Koina wagitekalatagimiu kaiwena ginauli meuloina yawalobaguna-yagili kabo muli mena kani siyawatagili.”

Yeisu ana pileyoima

(Madiu 24:29-31 yo Luka 21:25-28)

²⁴ Yo sauga naenaenane kani iyawatagili, imwawasi kabo muli mena dabwelo iboniboniyai yo besiele waikena mayalena iboniboniyai. ²⁵ Yo utune bulibuli mena naga sibeku yo ginauli meuloili bulibuli mena Yaubada kani inukuili. ²⁶ Sauganane koina tomo meuloili kani Tomo Natuna sigitai yaloyaloi kalona mena ilalaoma me ana kaiwe yo me ana wasawasa pigapigabuna. ²⁷ Yo ana aneloseyao kani iyawasali yo ana bodao gitegitesipwaili sikele-gogonagilima yanuwa yaulina meuloina dedeiliyao kolili.

Kaba gite saido koina

(Madiu 24:32-35 yo Luka 21:29-33)

²⁸ “Kaba gite saido koina yayakenayagimiu yakato tem saido liguli waluwaluli sikin wakatai yaikin kana sauga ikelakubwamako. ²⁹ Yo yaboyoi kilakilala yawalo-masalagiliko kolimiu tem toisabo sauga wagite-lobaili wakataiyako yakato yagu sauga pileyoima ikelakubwamako. ³⁰ Yawalo yawasosi kolimiu, bwaite yaso nige sowana kwamwawasi kanasiga ginauliline meuloili siyawatagili. ³¹ Naga bulibuli yo yanuwa yaulina simwawasi na iyamo yagu yakayakatai kolimiu kani nige sowana imwawasi.”

Wagitekalatagimiu, tabu wakekeno yo manimiyao silala.

(Madiu 24:36-44)

³² “Nige yaiya ikakatai toisabo kaliyate yo toisabo sauga ginauliline kani siyawatagili. Besiele aneloseyao bulibuli mena nige sikakatai, yau besiele nige yakakatai, Tamagu ibomamo ikatai. ³³ Wagitekalatagimiu. Manimiyao silala. Kaiwena saugane ana laoma nige wakakatai.”
³⁴ Kaba gite yaboyoi Yeisu iwalowen iwaloba, “Besiele tem tomo yabo kikiunamo ana nume ilogabaen. Ana topaisowao kaigeda kaigeda ali paisowa iwologili yo iwalo kolili yakato ana nume sigitekalatan. Tabe gamwa togitekalatan iwalolau koina iwaloba, ‘Tabu ukekeno. Manim ilalalala.’ ³⁵ Komiu besiele, manimiyao silalalala. Kaiwena nume tanuwagana ana sauga laoma nige wakakatai nuwana lolau, nuwana boniyai luwaluwalina, nuwana yanuwa layalayanna, nuwana malala kikiuna. ³⁶ Tabu ilaoma na ilobaimiu wakenokeno. ³⁷ Tawae yawalowen kolimiu besiele yawalowen tomo meuloili kolili. Manimiyao silalalala.”

14

Yudiya ali tobagunao kamwasa siloyaloyai Yeisu sabi unuyamatena

(Madiu 26:1-5 yo Luka 22:1-2 yo Yoni 11:45-53)

¹ Kaliyate labuimo simiyamiya na mwalelikwa soina kana nuwatu-kalatan yo besiele soine koina

pwalawa gaibumo nige kana ebweli, kani sign-
 auli.* Topwaoliyao lalakili yo lolina kana toy-
 akayakatai kamwasa siloyaloyai tem gubesi na
 Yeisu sikabikalatan wadam mena na siunuyama-
 mate. ² Yo siba, “Tabu soine kalona mena Yeisu
 takakabi-kalatan kisi tomo simunamunai-yagila
 yo sikaleya kolila.”

Sine Yeisu iyaoloi Bedani koina
(Madiu 26:6-13 yo Yoni 12:1-8)

³ Yeisu imiyamiya yanuwa Bedani koina
 Saimoni ana nume mena, bwaite Saimoni
 baguna iya tolepelolo. Kekan saugana mena sine
 yabo ilusaema olo bwalaina namwanamwana
 botolina maisana lalakina ikalayama, isoke
 yo isuwai Yeisu kulukuluna mena. ⁴ Yo tomo
 sinene sigitai na tupwaliyao simunamunai
 na sibomayoi siedeedede kolili siba, “Tawae
 kaiwena olone iyavenuwan? ⁵ Sowasowana tem
 tagimwala-yani kaiwena maisana ilalakisosi, na
 manenane taolegili tobubutuma kolili.” Kabo
 sinene siyokoian. ⁶ Na Yeisu iwalo kolili iba,
 “Besi. Kwamwanou tabu kwayokoyokoian
 kaiwena ginauli namwanamwasosina kolyau
 ipaisowai. ⁷ Tobubutumao sauga meuloina
 salimiu mena simiyamiya. Tem nuwanuwamiu

* **14:1:** Sauga beyabeyana koina Yaubada ana anelose, iya boita kana anelose, iyawasa Itipita koina na Itipita kabi bagubagunali iunuyamateli na siya tomo Isileli ali gamwa mena ebaebai kwasineli sisau mwa koina boita kana anelose ilaoma na siya tomo Isileli imwalelikwaili, nige iunuyamateli. Bwaite kaiwena bolime kaigeda kaigeda Yudiya soi kana nuwatu-kalatan signaginai. Wagitai Buki Tabu beyabeyana esana “Siyawatagili” peina 12 koina.

kwasaguili kabo kwasaguili. Na yau kani nige mekamikava sauga meuloina. ⁸ Ginauli bwaitete ipaisowai kolyau kaiwena iya sowasowana mwa ipaisowai kolyau. Kwapigu iyaoloi-bagunayan sabi katububunagau pei salai kaiwena. ⁹ Yawalo yawasosi kolimiu, naga wasagu siguguyeyan tomo sibenalan yanuwa meuloina kolili tabe sine bwaite ana paisowa kolyau wasana siyawasa kana nuwatu-kalatan kaiwena.”

*Yudasa ilau topwaoli lalakili kolili
(Madiu 26:14-16 yo Luka 22:3-6)*

¹⁰ Kabo Yudasa Isikaliota, iya yabo yoli tuwelone kolili, ilau topwaoli lalakili kolili Yeisu sabi walo-masalanna. ¹¹ Yudasa ana walo sibenalan yo siyaliyaya na siwaloyameli yakato maisana mane siwolena. Mwa Yudasa sauga namwanamwana isanai na Yeisu italamwan kolili na sikabikalatan.

*Guyau ana kekan kana katububu
(Madiu 26:17-30 yo Luka 22:7-23 yo Yoni 13:21-30 yo 1 Kolinita 11:23-25)*

¹² Yudiya mumugali bwaite besiele. Beledi gaibu nige ebwelina kana soi kalona mena, kaliyate bagubagunana koina lamiyao siunuili mwalelikwa kanna kana nuwatu-kalatan kaiwena. Kaliyatenane koina Yeisu ana tobenaliyao sineli koina siba, “Taubala, toweya koina nuwanuwam mwalelikwa soina kanna kaiwem kakatububunan?” ¹³ Kabo ana tobenaliyao labui iyawasali yo iwalo kolili iba, “Kwalau Yelusalema yo tomo yabo waila patu ikalakalai kani ilobaimiu. Na tomone kwayamulikusuli. ¹⁴ Yo mekamikava kwalusae

nume mena yo nume tanuwagana koina kwawalo bwaite besiele. ‘Ama toyakayakatai iwawalo toisabo biliutusi kutalamwan na meyagu tobenaliyao mwalelikwa soina kanna kakatububunan na kakekan?’ ¹⁵ Kani iyakenayagimiu biliutusi lalakina kewa mena sikatububunanako. Na bwaine koina mwalelikwa soina kanna wakatububunan kaiwela.” ¹⁶ Yo tobenaliyao silau Yelusalema koina silusae, yo tawae besiele Yeisu iwalo-masalan kolili ginauli meuloili silobaili. Mwa numewa koina mwalelikwa soina kanna sikatububunan kaiweli.

¹⁷ Kabo lolau mena Yeisu me ana tobenaliyao silaoma. ¹⁸ Saugana simiyasio sikekakekan Yeisu iwalo kolili iba, “Yawalo yawasosi kolimiu, tomo yabo luwala mena naga iwalo-masalagau, iya bwaite mekaukava kakekakekanne.” ¹⁹ Yo Yeisu ana walo bwaite kaiwena ana tobenaliyao sin-uwapolowe. Kabo kaigeda kaigeda Yeisu koina sinelineli siba, “Taubala, yau nigele wa?” ²⁰ Yeisu iba, “Tomonane iya yomiu tuwelo kolimiu yo iya mekaukava beledi kakalai kayabuta gaeba kaigeda kalona mena. ²¹ Na Tomo Natuna kani ilau boita mena, besiele Buki Tabu koina iwalo-masalanako. Na iyamo kana towalo-masalani katekamkamnana. Tem inamwanamwa baguna sinana tabu ikakabiyan kaiwena maisa naenaesosina kani ilobai.”

Guyau ana kekan

²² Kekan luwana mena Yeisu pwalawa ikalai yo iwalo-muloloi yo ikivi yo iwolegili ana tobenaliyao kolili iba, “Bwaitete yogu, wakalai wakan.” ²³ Muli mena wain mekomwana ikalai

yo kaiwena ikawatoki Yaubada koina yo iwolena na meuloili sinuma komwane koina. ²⁴ Saugana komwa iwolena kolili iba, “Bwaitete kwasinegu, iya kamwasa waluwaluna, wakalai kwanuma. Kani yaboita na kwasinegu ididi tomo meuloili kaiweli. ²⁵ Yawalo yawasosi kolimiu, sauga bwaite yo sauga muli mena wain bwaite nige sowana koina yanumayoi yo kanasiga wain waluwaluna yanuma Yaubada ana kaba loina mena.” ²⁶ Kabo muli mena wali yabo siwaliyan na siyawatagili sisae koya Olibe koina.

*Yeisu iwalo-masala Pita ana uvala kaiwena
(Madiu 26:31-35 yo Luka 22:31-34 yo Yoni 13:36-38)*

²⁷ Yeisu iwaloyoi ana tobenaliyao kolili iba, “Masa kikiunamo meuloimiu kwayabubu-gabaegau besiele Buki Tabu ana walo-masala iba, ‘Yaubada kani sipi togitekalatan iunuyamate na sipi sitatagwaligwali.’ ²⁸ Naga yagu toloyoi mulina mena kani yabaguna Galili kabo komiu muligu mena kwalaowa.” ²⁹ Pita Yeisu kainana iyamaisa iba, “Bwagana tem meuloili siyabubu-gabaegiwo kani yabomamo mekamkava.” ³⁰ Yeisu iba, “Kunuwatu-kalatan bwaite Pita, kansiga boniyai kamkam tauna nige naga ivavalam melabui na kuuvalayagau meyaiyona, yakato nige ukakataiyau.” ³¹ Kabo Pita iwalo kaiwe molosi iba, “Nige sowana yauvalayagiwo. Bwagana tem taboita yola labui.” Tobenaliyao meuloili besiele siwalo.

*Yeisu Getesemani koina ikawanoi
(Madiu 26:36-46 yo Luka 22:39-46)*

³² Silau dedei esana Getesemani koina yo ana tobenaliyao kolili iwalo iba, “Bwaite koina kwamiyamiya na yau yalau yakawanoi Yaubada koina.” ³³ Kabo Pita, Yemesa, yo Yoni yoli yaiyona iyoganli mekanakavao silau. Yo Yeisu me ana katekamkamna yo me ana nuwa polowe, ³⁴ kabo iwalo kolili iba, “Nuwanae ilalakisosi kategu mena masa kikiunamo itabe-yamatayau. Bwaite koina kwamiyamiya na manimiyao silalalala.” ³⁵ Yo Yeisu tupwana iutusaeyoi kabo italu-pwaopwaom ikawakawanoi yakato tem sowasowana kamkamnane bwaite Yaubada ikele-gabaen. ³⁶ Iwaloba, “Tamagu. Tamagu. Paisowa meuloina sowasowam, nuwanuwagu kamkamna kana komwa koliyau ukele-gabaen. Na tabu yau yagu nuwatu mena na kowa am nuwatu mena besiele kupaisowai.” ³⁷ Yo ipileyoi yoli yaiyonawa ilobaili sikeno-boita. Pita iyanoi iba, “Saimoni, gubesi ukenokeno? Nige sowasowam sauga kikiunamo kaiwena kusilawa?” ³⁸ Iwaloyoi kolili iba, “Manimiyao sikaiwe yo wakawakawanoi na tabu Seitani itotonagimiu. Yaluyaluwamiu nuwanuwana na iyamo yomiu sibelu.” ³⁹ Yo Yeisu isaeyoi ikawanoi besiele ana kawanoi bagubagunana. ⁴⁰ Yeisu saugana ipileyoima ana tobenaliyao kolili ilobaiyoili sikenokeno, kaiwena manliyao sigibugibu. Iyanoiyoili sitolo me ali mwalimwaline nige ali walo yabo. ⁴¹ Yeisu tabe isaeyoi ikawakawanoi ana pileyoi yaiyonana koina ilobaili sikenomate yoi kabo iwalo kolili iba, “Gubesi, nagamo wakaikaiyawasi, mwa wakenokenone? Besi. Sauga iyawatagiliko. Wagitai, Tomo Natuna kana towalo-masala

iyawatagiliko na kani iyauyan tomo naenaeli nimali mena. ⁴² Kwatolo na talau. Kagu towalo-masalawa iyaele ilalaoma.”

Yeisu kana kabikalatan

(Madiu 26:47-56 yo Luka 22:47-53 yo Yoni 18:3-12)

⁴³ Yeisu iyaelemo iedeedede kabo Yudasa me ana bodao siyawatagilima. Yudasa iya yabo yoli tuwelone kolili, na bodane bwaite silaoma kaiwena topwaoli lalakili yo lolina kana toyakayakatai yo tautaubalao siyawasali silaoma. Bodane kaleya kelepana yo kepata silokalaili.

⁴⁴ Ali sauga laoma Yudasa kilakilala yabo iwalowen iba, “Tem yaiya yasapwali bwaimwa iya Yeisu, wakabi-kalatan na kwalawan wagitekalatan namwanamwai kisi iyabubu.” ⁴⁵ Ee kabo Yudasa ilodudulaimo ilau Yeisu koina ikawatoki iba, “Toyakayakatai.” yo isapwali.

⁴⁶ Kabo bodaline Yeisu sikabi-kalatan. ⁴⁷ Yeisu ana bodaone kolili kaigeda itotolo salina mena ana kaleya kelepana iniwisiyama ana kaba miya mena yo topwaoli lalakina ana topaisowa tenana ikoutusi. ⁴⁸ Yo Yeisu iwalo Yudasa me ana bodao kolili iba, “Gubesi, yakato yau toloinalikwa yabo? Mwa me ami kaleya kelepana yo me ami kepata kwalaoma yakato wakabi-kalatagau? ⁴⁹ Kaliyate kaigeda kaigeda yau mekamikava yayakayakatai Nume Tabu kalona mena tomo kolili na nige wakakabi-kalatagau. Na besi, waginauli kaiwena palopitao ali walo-masala Buki Tabu kalona mena iyawatagiliko besiele.” ⁵⁰ Kabo Yeisu ana tobenaliyao meuloili siyabubu-gabaen. ⁵¹ Yo kilakai yabo iya Yeisu

kana tomuliya kana kwama kaigedamo kabo tokaleyayao sitonan tem sikabikalatan, ⁵² na iyabubu kana kwama isagena-yabeku mekwapi bwagabwagana iyabubu.

Yeisu silawan toloinao kolili
(Madiu 26:57-68 yo Luka 22:54-55,63-71 yo Yoni 18:13-14,19-24)

⁵³ Yo Yeisu siyogan siluseyan topwaoliyao ali taubala ana nume mena. Na numene koina topwaoli lalakili yo tautaubalao yo loina kana toyakayakataiwo silogogoko simiyamiya. ⁵⁴ Yo Pita iyamuli-kusulili iya imuliye-molosi kanasiga topwaoliyao ali taubala ana nume bakubakuna mena. Bwaine koina Pita imiyasio tokaleyayao salili mena na mayau mena imwasimwasiguli. ⁵⁵ Topwaoli lalakili yo tautaubalao meuloili nuwanuwali Yeisu ana pwanoli siloyai na yakato tomo ali yakewane koina yaina silobai na Yeisu siunuyamate na iyamo nige yabo silolobai. ⁵⁶ Toyakewa mwakomwakotao sibaibaiwa siwalo-masala na iyamo ali walo-masala nige sitotoyatoyawa. ⁵⁷ Yo tupwali sitolo Yeisu siyakewa bwagabwagai. ⁵⁸ Siba, “Ana walo yabo kabenalan, yakato Nume Tabu bwaite tomo sikabi naga isoke-gabaen na kaliyate yaiyona koina ikabiyoi na nige tomo nimali mena.” ⁵⁹ Na iyamo ali walo-masala ginauli bwaite kaiwena nige sitotoyatoyawa.

⁶⁰ Kabo topwaoliyao ali taubala manli mena itolo yo Yeisu ineliyan iba, “Gubesi, mwa nige kainali kuyayamaisane? Tomo bwaitete ali yakewa koliwo kubenalanako?” ⁶¹ Na Yeisu

imwano-mwanoumo. Bwagana siyakewa bwagabwagai na iyamo nige kainana. Yo topwaoliyao ali taubala Yeisu koina ineliyoi iba, “Walo yawasosi? Kowa Mesaiya, Yaubada Natuna o nigele?” ⁶² Yeisu iba, “O, yau. Naga kani wagitai Tomo Natuna Tokaiwesosi ulaulana mena imiyasio tabe bulibuli yaloyaloina pwatali mena kani ilaoma.” ⁶³ Topwaoliyao ali taubala imunamunai Yeisu ana walo kaiwena mwa koina ibomayoi kana kwama itabeigali na iwaloba, “Besi. Tabu toyakewa yabo iwawaloyoi. ⁶⁴ Ana walo kawasewa kwabenalanako. Na tawae ami nuwatu Yeisu kaiwena?” Yo meuloili sitolo siba, “Sowaswana taunuyamate.” ⁶⁵ Tupwali tomo Yeisu sikaikaisoi yo manna kwama mena sisuma yo siunui me ali talawasi siba, “Kuwalo kolimai yaiya iunuunuiwo?” Yo tokaleyayao Yeisu sikabikalatan na siunuunui.

Pita Yeisu iuvalayan

(Madiu 26:69-75 yo Luka 22:56-62 yo Yoni 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Pita ganamuli mena imiyamiya yo topwaoli lalakina ana topaisowa vesala yabo ilaoma. ⁶⁷ Yo sinene igitai Pita imwasimwasiguli imankulakulai yo iba, “Kowa Yeisu game Nasaleta mekamkava kwamiyamiya.” ⁶⁸ Na iyamo Pita iuvala iba, “Bwaimwa walone yau nige yakakatai.” Mwa Pita iutu-yawatagili gamwa mena na kamkam tauna ivalam. ⁶⁹ Tabe vesalane Pita igitaiyoi nimana iyagayan koina na bodane kolili iwaloba, “Bwaine tomone iya Yeisu ana boda yabo.” ⁷⁰ Pita walone ibenalan kabo iuvalayoi. Na sauga kubwakubwana koina tomanmanbubune

Pita koina siwaloba, “Kumwakota, kowa Yeisu ana boda yabo, kaiwena kowa tomo Galili.” ⁷¹ Na Pita iwaloba, “Kagu lulu Yaubada, yawalo yawasosi kolimiu, tomone kaiwena kwawalowalone yau nige yakakatai.” ⁷² Sauganane koina kamkam tauna ivalamyoi labuina kabo Pita nuwana mena isae Yeisu ana walo koina, yakato muli mena kamkam tauna ivalam labuina iya kani iuvalayan meyaiyona. Kabo Pita katena ikamkamnasosi yo ivalam.

15

*Yeisu siyatalayan Pailato manna mena
(Madiu 27:1-2,11-26 yo Luka 23:1-5,13-25 yo
Yoni 18:28—19:16)*

¹ Yanuwa ilayan malala kikiuna topwaoli lalakili yo tautaubalao yo lolina kana toyakayakatai yo toloinao meuloili silogogoma kabo siloina Yeisu kaiwena. Nimana sipan yo silawan Pailato koina sabi yatala. ² Yo Pailato Yeisu ineliyan iba, “Gubesi, kowa Yudiya ali kini?” Kabo Yeisu iba, “Tawae kuwalowen bwaimwa iyaele.” ³ Kabo topwaoli lalakili ginauli meuloili kaiweli Yeisu siyakewai. ⁴ Mwa Pailato Yeisu ineliyanyoi iba, “Gubesi, ali yakewaiwone kaiwena kani kainali kuyamaisa? Ugitai ginauli sibaibaiwa kolili siyakewaiwo.” ⁵ Na Pailato ana neli kaiwena Yeisu nige kainana iyayamaisa mwa koina Pailato nuwana ipwanopwano.

Siloina Yeisu ana boita kaiwena

⁶ Pailato mumugana bwaite besiele. Bolime kaigeda kaigeda mwalelikwa soina kana sauga

koina tolusae deli mena Yudiya tomoliyaone bodane sigitesipwai yabo kolili ilivasi na deli mena iyawatagili. ⁷ Sauganane koina tomo esana Balabasi yo me ana bodao deli mena simiyamiya. Na siya simiyamiya deli mena kaiwena kaleya lalakina kalona mena tomo siunuyamateli.* ⁸ Yo Yudiya boda silogogoma sikawanoi Pailato koina tem sowasowana tomo yabo deli mena ilivasi kaiweli besiele ali kawanoi bolime kaigeda kaigeda koina. ⁹⁻¹⁰ Pailato ikataiyako topwaoli lalakili Yeisu sikabikalatan na silawanama kaiwena silamwa-poloweyan, mwa koina Pailato ineliyagili iba, “Nuwanuwamiu yakato komiu Yudiya ami kini yalivasi kaiwemi?” ¹¹ Na iyamo topwaoli lalakili tomo nuwatu naenaena nuwali mena sipeiyako yakato Yeisu sisikotanan na Balabasi esana sikatai yo ilivasi kaiweli. ¹² Kabo Pailato ineliyoi kolili iba, “Na gubesi yagu loiloinayanna iya kwapeiyako ami kini?” ¹³ Siyoga siba, “Kelose mena wakoyapatu.” ¹⁴ Na Pailato ineli iba, “Tawae kaiwena? Tawae ana pwanoli?” Na siyoga kaiwe siba, “Kwayakelose.” ¹⁵ Kabo Pailato nuwanuwana boda ikabi-yaliyaya-yagili mwa koina Balabasi ilivasi, na ana tokaleyayao iloinayagili Yeisu balae mena sisapi. Muli mena Yeisu iwolena tokaleyayao kolili sabi koyapatuna kelose mena.

*Tokaleyayao Yeisu sitalawasiyan
(Madiu 27:27-31 yo Yoni 19:2-3)*

* **15:7:** Balabasi yo ana bodao esali Selot nuwanuwali Loma tomoliyao sitawoili Yudiya kalona mena. Bwaite kaleyane koina sitonan tem kaba loinane Loma kolili sikele-yavivilayoi.

16 Kabo tokaleyayao Yeisu silawan Pailato ana nume mena siluseyan bwaine tokaleyayao ali dedei lalakina numene kalona mena yo tokaleyayao ali bodao siyoga-gogonagilima. 17 Kini kali kwama balabalagiyana koina Yeisu siyakwama yo kana pwaopwaom samasamali koina sipaisowai na kulukuluna mena sipei. 18 Kabo sitalawasiyan siba, “Aaa Guyau, Yudiya ali kini.” 19 Yo ginagina mena Yeisu kulukuluna sisapisapi sikaikaisoi yo manna mena tutulili sitalu-sakonayan na sitalatalawasiyan. 20 Ali talawasi imwawasi kabu kini kwamana koina sisou-gabaen na iya kana kwama mena siyakwamai yo silawan sabi koyapatuna kelose mena.

Yeisu sikoyapatu kelose mena

(Madiu 27:32-44 yo Luka 23:26-43 yo Yoni 19:17-27)

21 Sailini tomona esana Saimoni iya Alekisana yo Lapuso tamali, iya yanuwa uloina koina ilaomaya, ilalaoma Yelusalema na silobai, kabu siyadidiga mwa Yeisu kana kelose ikewai. 22 Yeisu silawan yanuwa esana Goligota. Na Goligota kana bui kulukulu yanuwana. 23 Wain yo mula siebweli na siwolena yakato inuma na tabu kamkamna ilolotonan na iyamo Yeisu isikotanan. 24 Yo Yeisu sikoyapatu kelose mena yo siyatolo. Muli mena tokaleyayao veku kikiuli sikalaili, venu yabo sivenuwan tem analiyao venune koina sibaguna kani Yeisu kana kwamao siwolegili kolili. 25 Malala naen koloki koina Yeisu sikoyapatu kelose mena. 26 Yo kana kelose mena silele ‘Yudiya ali kini’ kaiwena ali yakewaina

besiele. ²⁷ Yo tabe tokewali labui sikoyapatuli, yabo Yeisu ulaulana mena yabo gegebana mena. ²⁸ Kabo Buki Tabu walone bwaite ‘Iya sipei loina kana toloinalikwa mekanakavao’ iyamala yawasosi.† ²⁹ Yo siya tomo tologwaligwali ali lau koina Yeisu sitalatalawasi-yani yo sikawanaena-yani yo tabe kulukululi siyakwaleli siba, “Aaa, kuwalo yakato sowasowam Nume Tabu kusoke-gwaligwali na kaliyate yaiyona kolili ukwabiyo. ³⁰ Kelose kulogabaen na kuboma kuleboiwo.” ³¹ Bwaine besiele topwaoli lalakili yo loina kana toyakayakataiwo Yeisu sitalatalawasi-yani siba, “Tomo uloili ileboili na iyamo nige sowasowana iboma ileboi. ³² Yakato iya Me-saiya yo Isileli kana kini, naga kelosene ilogabaen na tagitai na tameliyani.” Tokewaliwa Yeisu mekanakavao sikoyapatuli kelose mena siya Yeisu tabe sisinali.

Yeisu ana boita

(Madiu 27:45-56 yo Luka 23:44-49 yo Yoni 19:28-30)

³³ Pwasinasina mena dedei meuloina iboniboniyai kanasiga ilolau tili koloki. ³⁴ Kabo sauganane koina Yeisu kainana lalakina mena iyoga iba, “Eloi, Eloi, Lama Sabakitani?” Kana bui “Yagu Yaubada, yagu Yaubada, tawae kaiwena kusikotanagau na kulogabaegau?” ³⁵ Tomo tupwali salina mena sitotolo ana yoga sibenalan siba, “Kwabenali. Iyogayoga Ilaitiya kaiwena.” ³⁶ Kabo tomo yabo isagena balou ikalai iyabuta wain malumaluluna koina yo ginagina mena

† **15:28:** Tolele-panaisi bagubagunali tupwali tomna 28 nige silelele.

isakona, iyagaseyan Yeisu sopana mena na iba, “Naga tasanasana nuwana masa kikiunamo Ilaitiya ilaoma na kelose mena ileboi.” ³⁷ Yeisu kainana lalakina mena iyoga yo yawasina imwawasi iboita. ³⁸ Na kaleko tabatabana itaketake Nume Tabu kalona mena itaigali isae kewa yo ilobi yauli. ³⁹ Kaleya kana tobaguna yabo Yeisu kana kelose manna mena itotolo. Yeisu ana yoga ibenalan yo ana boita kana koleya igitai kabo iba, “O, walo yawasosi bwaitete iya Yaubada Natuna.” ⁴⁰ Tupwali sinesineo sitolo-suwala simanman-kulakulai bwaimwa Salome yo Meli Magidala me ana waliesa iya Yosese yo Yemesa sinali, Yemesane esana sipei Yemesa kikiuna. ⁴¹ Saugana Yeisu itakitakikili Galili dedeina mena siya bwaite sinesineone siyamuli kusuli Yeisu sisagusagui. Tabe sinesineo sibaibaiwa tupwaliyao Yeisu mekanakavao silaoma Yelusalema siyaele bwaine koina kelose simanman-kulakulai.

Yeisu sipei salai mena

(Madiu 27:57-61 yo Luka 23:50-56 yo Yoni 19:38-42)

⁴² Na kaliyatene kabona esana kaliyate kaba katububu. Esana bwaite sipei kaiwena bwaliga Yudiya ali Sabati. ⁴³ Mwa lolau mena Yosepa, game Alimadiya, ilaoma, iya tomo esana lalakina yabo Yudiya ali toloinao kaloli mena. Isanasana Yaubada ana kaba lolina kaiwena. Me ana katepatu ilusae Pailato manna mena na Yeisu yona ikawanoian. ⁴⁴ Saugana Pailato wasa ibenalan yakato Yeisu iboitako katena ipitali. Yo kaleya kana tobaguna iyoganama yo Pailato

ineliyan iba, “Gubesi, walo yawasosi Yeisu iboitako?” ⁴⁵ Tokaleyane ginauli meuloina iwalo-masalagili Pailato koina kabo Pailato Yeisu yona italamwan Yosepa koina ikalai. ⁴⁶ Mwa Yosepa kaleko mayamayalena igimwalai ikalaiyama kabo Yeisu yona kelose mena iyaigabaen yo kalekone koina isuma muli mena ipei salai mena. Salaine sikeli nonowaiyako besiele dupa veku kalona mena yo Yosepa veku lalakina iyatapipiliyama salai gamwana ikausi. ⁴⁷ Meli Magidala me ana waliesa iya Yosese sinana sigitagitai toweya koina Yosepa Yeisu yona ipei.

16

Yeisu ana toloyoi

(Madiu 28:1-8 yo Luka 24:1-12 yo Yoni 20:1-10)

¹ Yudiya ali sabati bwaimwa ala Satade, imwawasiko Meli Magidala me ana waliesa yo tabe Salome olo bwalaina namwanamwana sigimwalai yakato silau Yeisu yona siyaoloi. ² Wiki kana kaliyate bagubagunana koina malala kikiuna sinesineowa silalau Yeisu kana salai kaiwena. ³⁻⁴ Yo silolo-edeedede siba, “Tem yaiya vekune kani iyatapipili-suwalan na salai gamwana isoke kaiwela?” Kaiwena vekune ilalakisosi. Saugana silaoma salai mena manli isae sigitai vekuwa siyatapipili-suwalanako. ⁵ Kabo sinesineowa salai kalona mena silusae. Ulaulali mena kilakai yabo kana kwama mayamayalena imiyamiya sigitai kabo kateli sipitali sisiliyata. ⁶ Iwalo kolili iba, “Tabu wakakatewakaka. Yeisu game Nasaleta siyakelose kwaloyaloyai iya bwaite koina nige

imiyamiya. Boita mena itoloyoiko. Wagitai bwaite koina sipeiya. ⁷ Kwalau ana tobenaliyao kolili kwawalo-masala, tabe Pita besiele koina, kwawaloba, ‘Yeisu ibagunako Galili na komiu kabo kwalaowaya wagitai, besiele ana walo kolimiu.’” ⁸ Kabo salai mena siyawatagili mwayamwayau yo siyabubu kaiwena nuwali sipwanopwano yo sitabutabubu me ali matausi. Nige yaiya yabo koina siwawalo-masala kaiwena simatausi.

*Yeisu ana tolo-mayale meli Magidala koina
(Madiu 28:9-10 yo Yoni 20:11-18)*

⁹ Wiki kana kaliyate bagubagunana Sabati malala mena Yeisu itoloyoi, yo itolo-mayale baguna Meli Magidala koina. Bwaite iya baguna yaluyaluwa biki seben silusae koina na Yeisu itao-yawatagilagili. ¹⁰ Kabo Meli ilau Yeisu kana tomeliwo siya tauna kona mekalikava sitakitakikili ali wasa iwolegili na siya nagamo me ali nuwapolowe sivalavalam Yeisu kaiwena. ¹¹ Saugana Meli wasa iwolegili iba, “Yeisu itoloyoiko, yagitai.” Na nige ana walo simemeliyan.

*Yeisu ana tolo-mayale tomo labui kolili
(Luka 24:13-35)*

¹² Na tomo labui Yelusalema silogabaenako yo kwabu mena silalau yanuwa yabo kaiwena. Kabo Yeisu itolo-mayale kolili koleya uloina koina. ¹³ Muli mena kabo yoli labuine sipileyoi Yelusalema, kalikavao kolili siwalo-masala, na iyamo ali walo nige simemeliyan.

*Yeisu ana tobenaliyao ali paisowa iwolegili
(Madiu 28:16-20 yo Luka 24:36-49 yo Yoni 20:19-23 yo AAP 1:6-8)*

¹⁴ Muli mena ana tobenaliyao yoli ilebeni sikekakekan kabo Yeisu manli mena itolo-mayale. Iyokoiyagili ali kololo kaiwena iba, “Kaukavao, siya yagu toloyoi mulina mena sigitaiyau yo kolimiu siwalo-masala na tawae kaiwena ali walo nige kwamemeliyan?” ¹⁵ Yo iwalo kolili iwaloba, “Kwalau dedei meuloina kolili wasana namwanamwana waguguyeyan tomo meuloili kolili. ¹⁶ Tem yaiya imeliyagau na ibabitaeso kani lebo ilobai. Na tem yaiya nige imemeliyagau naga Yaubada ana lolina kaikaiwena ilobai. ¹⁷ Yo kagu tomeline kilakilala kaikaiweli kani sipaisowaili esagu mena, kaba gite besiele, yaluyaluwa biki tomo kolili kani sitao-yawatagilagili yo baguna kaina uloi uloi nige sikakatai na kabona kani kolili siedeedede. ¹⁸ Tem weso naenaena nimali mena sikalaili, nuwana waila kelakelabasina sinuma nige sowana siboita yo tabe tem nimali sipei tokasiebwaio kolili kani sinamwanamwa.”

*Yeisu isae bulibuli mena
(Luka 24:50-53 yo AAP 1:9-11)*

¹⁹ Guyau Yeisu ana walo iyemwawasi ana tobenaliyao kolili kabo Yaubada Yeisu ikalai ilawan bulibuli mena. Kabo Yeisu Yaubada ulaulana mena imiyasio. ²⁰ Yo tobenaliyao silau dedei meuloina kolili Yeisu wasana siluwewasa-yani. Guyau isaguili yo ana kaiwe mena kilakilala

sipaisowaili na koina tomo sigitaili yo wasana
namwanamwana simeliyan.*

* **16:20:** Tolele-panaisi bagubagunali tupwaliyao tomna 9-20 nige silelele.

Buki Tabu Waluwaluna
The New Testament in the Tubetube language, also
known as the Bwanabwana language, of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Tubetube long Niugini

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tubetube (Bwanabwana) (Bwanabwana)

Dialect: Tubetube

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

0931f701-f3ab-55d7-a908-17edd28ccc5a